I. N. J.

FONS SANGVINEUS IN SEPTENTRIONE,

Eller

En i Norden upsprungen och starckt flytande Blodz-Kiälla/

I Anledning
Af Evangelio Matth. IX. 20. seq. (conf. Marc. V. v. 29.) som inföll å den XXIV Söndagen effter Trinitatis A. 1706.

Å hwilken tijd jämwäl the Tijdender här inlupo/ at Muschoviterne med 18000 Man belägrade Staden Wiborg/ hwarföre hela Höfdingedömet war beordrat til första Upbod hålla sig färdigt/ at med befindlige/ tienlige Wapn Tyg/ möta Fienden.

Under längwarige och blodige Krijgztijder allom Boorfärdigom Christnom/ til Lärdom/ Underwäßning och Tröst/

Uti en enfaldig Predikan wijsad

Af

M. DANIEL HAGERT,
Præpos. & Past. i Finström på Åhland.

Tryckt i ÅBO hos Jo. WAL. 1708.

Agnus Corne f. Colmuedt

Til Then Gunstige Läsaren.

NÄr Jag thenne enfaldige Predikan har låtit genom Trycket komma i Dagsljuset/ torde hoos Them som sig sielfwa förmycket älska/ och andras Arbere ringa skatta/ förorsaka wijdrigt Omdöme om thetta som på följlande Arck är uplagt/ thet warder doch til Ursäcke ländandes/ at jag här med endast welat wijsa/ huru wij wår grymme Fiende/ hwilken wid Gränsen thet ena åhret efter thet andra med sin stora Menniskio-Macht/ söker wårt käre Fädernesland oroa/ och om thet i hans krafter stode/ i grund förderfwa/ medelst wåra grofwa Synder/ öfwer oß dragit/ samt huru wij oß skicka och förhålla skolom/ at then Helige förtörnade GUDen genom wår oskrymtade Bättering/ må igen blifwa bewekt/ then ibland oß flytande Blodz-Kiällan nådeligen at stilla/ skulle någon tycka mig i thetta hafwa gådt förwijdt ifrån the ärdomar/ som thenna Text oß elliest lemnar/ så kan jag i sådant fall tryggia mig wid then Gudelige och Högtnyttige Påminnelse/ som then Högwördige Herren Herr Biskopen och Pro-Cancellarien Doct. JOHAN GEZELIUS A. 1702 den 27 Octob. samtli. Clericiet i thes wijdbegrepne Stifft gifwit/ at man Propositiones och Doctrinas af wåre Predikningar skulle til partes Pœnitentiæ uti thesse bedröfwelige Krijgstijder lämpa/ så har jag och sådant merendels wid the ährlige Evangel. Förklaring/ efter then Nåd GUD mig ringa Christi Tienare har täckt förlåna giörligast sökt efterlefwa/ hwarföre jag och här förmodar/ Gunsteligen blifwa enskyllad/ at jag i anledning af förestående Nöd och

wåt

wårt Kåre Fäderneslands Jämmer giorde någon digression ifrån thet som elliest i föllie af thenne Evangeliske Text, wanligen plågar läras; Och ehuru ringa thetta i sig sielfft kan wara/ så tienar thet doch at här med lämna Efterkomanderna som thesse Arck kunna i händer komma/ at see hwad/ wårt K. Fäderneslands wid thenne tijd utstådt. Then som GUD/ och hans Hel. Ord älskar/ låtandes sig af Christi Ande regeras/ finner här uti thet som skal röra wåra hierran til en rätt syndenes kännedom/ och ther af med en botfärdig bekännelse i thenne och all annor hemsökelses tijd/ i Trona på JESU Blod/ förwissa sig om syndenes förlåtelse/ och wårt wälförtiente syndestraffs lindring. Wördar man Guds Ord/ som här reent och klart är lärdt/ så behöfwer man ey angrija then som thet efter sin göfwors mått/ i enfaldighet förkuñat hafwer/ utan warder then Gunstige läsaren märckiande/ at som Bijn icke allenast af the höga Trän/ utan och the i diupa dalar/ wuxna blomster sin Honing samblar/ så skal han och/ när han med Gudeligit Efterränckiande/ thenne Predikan igenom läser/ finna at then skal skaffa thet/ hwar med Apostelen Paulus sin senare Epist. 3. Cap. til Tim. sluter/ hwar med och then Gunstige läsaren GUDS Råd genom JEsum Christum til en Andelig Rening och sanskyllig Ommwändelse i then Hel. Ande iag troligast förönskar/ förbliswande

Then Gunstige Läsarens

Finströms Prästegård
på Åland den 10 Sept.
Anno 1706.

Hörsamme och beredwilligste Tienare och Förebidiare i Ordet
DANIEL HAGERT.

Uti den Helige och Högstlofwade Tre Enigheets Gudz-Faders/ Sons/och dens Helige Andes Namn Amen!

Förberedelsen.

HERRE min GUD tå iag ropade til tig/ giorde tu mig helbregda/i sådana Ord utbrister den Helige Konungen och Patriarchen David (Act. 2. v. 29.) tå han af ett andächtigt och wördsambt hierta/ GUDz Wälgiärningar betrachtar/ som wij läsa i hans 30 Psalm/ Wälsignade i HErranom Christo JEsu församblade. Davidz närwarande nöd/ dres Ps. 30. 3.

honom icke allenast med sin Stål at
långta/ och med hiertat til at sucka
utan med Munnen jämwäl at ropa
til HErren GUD/ warandes såle-
des thetta utwärtes ropande/ med
thet inwärtes hiertans bediande sam-
manfogat (Conf. v. 9.) således sätjes
Exod. Israels Barn i sin nödztijd suckat
2. 23. och ropat; hwad elliest jämte Ko-
nung Davidz Böön och ropande är
Ps. 3. 2. förelupit/ gifwes tilkänna här och
5. 9. ther i Psaltaren/ nu klagar han öf-
79. 2. wer sin Fienders myckenheet/ nu öf-
conf. wer deras list och falskheet/ nu öfwer
Ps. 6. deras raserij och grymheet/ men an-
& 31. norstädes huru hans hierta är wor-
det trött af suckande/ hans sång wäät
och af tårar flytande; hans kraft
förfallen/ och hans been försmächtade
Ps. 77. med mera: i en sådan nöd ropade han
2. 3. til HErran med sine röst och sökte
honom uti sine Nödztijd/ medan han
kiände GUD i hans Allmacht och
godheet/ samt trodde och förtröstade
på hans bönhörelse och bijständ; så-
som hans ropande war opfylt med
bediande/ så war hans bön framförd

med

med hiertans Tro och Andacht/ hiertat fordrar GUD i sinnerheet wed sin tienst/ hiertat är thet Templet som genom Trona är renat/ och genom Ordet helgat/ ther then bästa Gudztiensten förrättad warder/ hiertat är thet Altaret/ af hwilcket thet bästa Rökwärck opstiger HErranom til en söt lucht/ hiertat är then Kiällan/ af hwilcken all helig långtan til GUD och the Himmelske Ting flyta måste/ och är så aldeles fåfängt at ropa med Munnen/ ther icke hiertat är der hoos. K. David ropade/ men hwad uträttade han ther med? han säger annorstädes; **När iag ropar så förmärker iag at tu min GUD äst.** Han wiste wäl elliest at GUD war hans GUD/ men ingen gång bättre/ än när han honom åkallade i Nöden/ och hans Guddomeliga macht/ wijsheet/ godheet och troheet i sin underliga hielp wärkeligen förnimma kunde/ föllier altså för thet andra uppå Davidz innerliga ropande/ GUDZ Nådige Pſ.56.10.

Böönhörelse/ ther om lyda Orden:
Ps. 103. 13. Giorde tu mig helb egda. HErren GUD warder i then Hel. Skrift
Es. 49. 15. förlijknad wed ätskillige Personer/
Exod. 15. 3. nu wed en Fader/ nu wed en Moder/ nu wed en Krijgzman/ men
v. 26. här framställes han såsom en Läkiare/ som han sig sielf i nästanförde Capitel kallar.

Til denne Betrachtelse warde wij föranledde af Dagzens Helige Evangelio, ther wij höre/ huru then bedröfwade Öfwersten Jairus, beder JEsum för sin döda Dotter/ och then ålendige blodsiuke Qwinnan om sin Helsa/ sådana krankheter som inga Läkedomar hielpa/ och ingen Läkiare hela kunde/ men then som hade wåld både öfwer siukdom och döden/ giör them begge Helbregda/ then förra giör han Lefwande tå han tog
Luc. 9. 55. Pijgan i handen och sade: Pijga
Matth. 9. 22. stat op: Och then senare helbregda tå han sade: War wed goda tröst Dotter/ tin tro hafwer hulpit tig. Ibland andra ålendige och nödstälte warda the Menniskior

räckna-

räcknade/ som i sin krijgznöd ropa
til HErren om hielp/ klaga med
David: **Ach HErre huru månge** Ps. 3:2.
äro mine Fiender/ och så månge
sättia sig op emot mig/ och i en
sådan nöd förnimma GUDz under-
bahre hielp/ så at the med samma
David kunna utbrista i deße ord/ Ps. 54.9
Tu hielper mig utu all min nöd
at mine ögon måge på mine fien-
der lust see: Men emedan alle icke
i en sådan nödztijd/ med ropande och
bediande/ wela söka hielp hoos den
rätta nödhielparen/ ty lämnar detta
förklarade Davidz Språk oß denne
nödwändige påminnelsen/ at wårt
lefwande år räkat uppå den **onda** Ephes.
tijden/ den bedröfwelige tijden/ 5:6.
the farlige tijder/ tå HErren GUD Dan.
billigt oprepar sin förde klagan hoos 12:1.
Propheten: **Ach wee thet syndi-** 2. Tim.
ga folket/ mig som år en lefwan- 3:1.
de Kiålla öfwergifwa the/ och Jer. 2:
giöra sig sielfwa brunnar ja usle 12. 13.
brunnar/ ty the gifwa intet
wattn. Ther på föllier i HErrans

C. 15. 2. wrede/ at hwem döden drabbar/ uppå honom drabbe han/ uppå hwilken swärdet drabbar/ uppå honom drabbe thet/ uppå hwilcken hungren drabbar/ uppå honom drabbe han/ uppå hwilcken fängelset drabbar/ uppå honom drabbe thet. Haswandes icke utan grufwelig grymheet/ här och ther wijst sig/ the Tree Ryttare/ som beskrifwes i Uppenbarelse Bokens 6. Capitel, hwar medelst mänge Tusende Menniskior genom döden/ swärdet/ och hungren äro bortryckte/ så at här wed billigt faller under wårt betänkiande/ thet HErren talar genom en annan Prophete altså: Jag sökte ibland them/ om någon wille förtaga och stilla wredena för mig/ at iag icke skulle förderfwa Landet/ men iag fan ingen: Therföre utgöth iag min wrede öfwer them/ och med mine grymheetz Eld giorde iag en ända med them. Fördenskul tå wij på denne Dag måste för-

Ap. 6.

Ezech. 22. 30. 31.

förnimma/ huru den i många åhr
påstående och oß swårl. tryckiande
Krijgznöd/genom wåra Fienders när-
mare annalkande/ nu blifwer så
myckit större/ derföre skolom wij med
denne store Konungen och andächti-
ge tilbediaren/ uplyffta wåra hiertan
til HErren wår GUD/ then Allz-
mächtige Guden/ then Allseen- Gen.
de Guden/ then Lefwande Gu- 17. 1.
den/ then Barmhertige och Nå- Ps.33.13.
dige Guden/ hwilckens ögon see Jer.10.
uppå then Rättfärdige och 10.
hans öron til theras ropande/ Ps.86.15
som giör hwad the Gudfruchti- 34. 16.
ge begiära/ hörer theras roop 145. 19.
och hielper them/ Förläter syn- Sir. 2.
derna och hielper i nöd/ som 13.
lofwat hafwer at hela wårt Land/
och icke låta swärdet gå igenom Lev.26.
wårt Land. 6.

Wij bedie altså samdrächteligen/
hör oß HErre när wij nu ropa
wår Rättfärdigheetz GUD/ tu Ps. 4.
som tröstar oß i ångest/ war oß 2. 3.
nädelig och hör wår Bön/ tä

wij

wij om then Helge Andes uplysning och bijstånd bedie i JEsu Nambn/ knåfallande och sätjande:

Fader wår som åst i Himblom.

Ingången.

Jer. 17. 13. HERRE tu åst Israels hopp/ alle som tig förlåta måste til skam warda/ och the Affållige måste på jordene skrefne warda/ty the öfwergifwa HErren som är en Lefwandes wattns Kiålla: Äro the märkelige HErrans Ord genom then store Propheten Jeremiam förestålte i des Propheties 17 Capitel, i hwilcka han tweggehanda gifwer oß at betrachta.

1. The Bootfärdige Israeliters hopp: HErre tu åst Israels hopp säger han: sedan Propheten haar klagat öfwer sitt Folkz hårdnackenheet/ för hwilcken the skulle blifwa
v. 1. utdrifne utu sitt Arff/ och göras
v. 4. til sina fienders trålar/ och intet få

see

see then tilkommande tröstena/ wänder han sig til the Bootfärdige Israeliter, och dem med liufliga Ord tiltalar/ säijande: Wälsignat är then Man som förlåter sig på HErren/ och HErren hans tröst är/ tå försäkrar han them therom med ofwanberörde Ord/ HErre tu äst Israels hopp. Thet then store Propheten i sitt fredlige tilständ kunde säija/ HErre tu äst Israels hopp/ thet skulle wara Israeliternes bästa dehl/ när the i Babel måste sittia fångne/ ty säger han: HErren är min dehl/ säger min Siäl/ therföre will iag hoppas uppå honom/ ty HErren är god/ them som hoppas uppå honom och then Siäl som fråga effter honom. Samma Ord/ brukar den Helige David mångastädes i sine Psalmer/ och flere resor i den 62. Min Siäl wänter allenast efter GUD/ ty han är mitt hopp. Mitt hopp är til GUD/ hoppens uppå honom altijd I Folk/

v. 6.
v. 7.
Thr. 3. 21. 23.
Ps. 62. 7. 8.

utgiuter jdor hierta för honom/ GUD är wårt hopp Sela/ grunden i hwilcken detta hopp sig fästa skulle/ war GUDz Allsmächtigheet och Nåde/ ty säger han at
v. 12. 13. GUD allena Mächtig är/ och at HErren Nådelig är. Therföre kunde han hålla GUD för sin tröst i bedröfwelse/ för sitt beskiärm i all farligheet/ för sin åhra i all småleek/ för sin Starckheetz klippa i all
conf. v. 3. & 7. sin swagheet/ så at intet ondt/ ehuru stort thet wore/ kunde honom omstörta. Orsaken är at HErrans
Thr. 3. 23. Barmhertigheet är hwar Morgon Ny/ och hans troheet är stoor. Ja så stoor at den aldrig kan ombytas eller förminskas; Man finner ibland andre Jordenes skattar jämwäl sådane Kiällor/ hwilcka ehuru man stadigt Wattn af dem ösa skulle/ likwäl aldrig kunna utösas/ altså hafwer och GUDz Nå-
Ps. 65. 10. des och godheetz Kiälla Wattn tillyllest. Af denne Kiällan hafwa druckit alle the som för oß warit/ alle the som nu lefwa/ ja alle the

som

som effter oß komma/ men blifwer doch en outöslig Kiälla/ öfwerflödande af GUDz Nådegåfwor/ the der sig til Creaturen utsprijda. Ett ibland andre store GUDz Nådewärck/ som GUD Israel i Öknene bewijst/ war thet/ at han til theras wederqweckelse lät Kiällor opwälla/ och gaf dem wattn emot dheras torst af Helleberget. När denne undergiörande Guden är ännu en Lefwandes Kiälla/ och hwilken som der af dricker/ han skal icke törsta til äwig tijd/ utan ther wattn som han gifwer skal blwa i honom en Kiälla me springande Wattn/ i Lwinnerligit Lijf/ ja en Lefwande Wattns Kiälla ther af han skal gifwa förgåfwes. Men emedan icke alle wela med glädie ösa wattn utu thenne Helsobrunnenom/ utan många som sagt är giöra sig usle Brunnar så följer wed detta Prophetiske Språk.

74. 15. Exod. 17. 6. Ps. 36. 10. Joh. 4.

Ap. 21. 6. Es. 12. 3. Jer. 2. 13.

II. The Affälligas straff. Eller at alle the som HErren förlåta

the

the måste til skam warda/ thet
är the som i en falsk Gudztienst med
förtröstan på Menniskior eller werldz-
lig macht/ öfwergifwa den Lefwan-
de GUden/ the skola til skam warda/
theras Döda Beläten macht och här-
ligheet/ uppå hwilcka the sig förlåta/
skal intet kunna hielpa them/ ty all
förgångelig ting måste taga en
Sir. 14. ända/ och the som ther med om-
20. 21. gå/ the förgås och så med. Och
the affällige måste på jordene
skrefne warda thet är; theras
Namn skal af Lijszens Book utstra-
t wardu/ så at the ibland GUDz
Barn icke skola räcknade/ eller af
theras Lycksaligheet delachtige bliff-
wa/ orsaken lägger Propheten strax
der hoos/ ty the öfwergifwa
HErren som är en Lefwandes
Wattns Kiälla: När the Egy-
ptier plågade Israel öfwergifwandes
HErren/ befalte GUD Mosen/ at
han skulle säija til Aaron: Tag tin
Exod. Staaf och räck uth tina hand
7. 19. öfwer wattnen i Egypten, öfwer
the-

theras Elfwer och Strömar och Siögar/ och öfwer all watu kiärr/ at the warda blod. När Menniskian den Lefwande Nädekiällan öfwergifwer/ och i sin blindheet och säkerheet Landet med allehanda synder orenar/ tå sänder HErren GUD/ torstige blodijglar/ som med HErrans hämbdeswärd/ the ogudachtige och affällige utrota och förderfwa skola; När Jerusalem intet wille erkiänna och nyttia thet Helso Wattn/ som thet af then Lefwande Wattukiällan hade/ utan thes ondsko opwällade lijka som en Kiälla opwäller sitt wattn/ tå lät HErren GUD dheras Gator och Wallar/ Murar och Grafwar fulle warda med Blod/ så at en starkt flytande Blodz-Kiälla ibland them opspringa månde/ och detta til ett Rättwijst straff öfwer them/ therföre at the then Lefwandes Wattns Kiällan öfwergäfwo. Jer. 6. 7.

Begge dehlarna/ förehålles oß i Dagzens Heliga Evangelio, the rätta Israeliters hopp i then Capernai-

tiske Öfwersten/ och then Blodsiuke Qwinnan/ hwilcka i sin nödztijd i ett fast och orryggeligit hopp/öste Wattn af then Lefwande Helsobrunnen Frelsaren Christo JEsu/ och således wordo hulpne och helade. Men the Affälligas straf i den swåra blodzgång/ som den ålendige Qwinnan i 12 åhr lijdit hafwer/i anledning hwar af/wij i Dag under närwarande swåra heemsökelse/ och Krijgznöd welom betrachta och utwijsa

Propos.

En i Norden opsprungen och starckt flytande

Blodz-Kiälla

Och ther uti besee

I. Then flytande Kiällans ursprung och oprinnelse.

II. Huru wij oß under en sådan blodzflod förhålla skolom.

III. Hoo then är/ som thenne Blodz-Kiälla kan stilla och förtorka.

HER-

HErre JEsu wij törste effter tig O Salighetenes Kiälla / wij komme til tig at dricka / men hafwe intet at ösa med / Brunnen är dinper / gif oß O GUD tin Andes Ström uppå wåre torre hiertan / at wij titt Ord wårdeligen betrachta och der af i wårt lefwerne förbättrade / samt i Trone styrkte / til ett Ewigt Lijf måge behåldne warda! Vo-tum. Joh. 4. 11. Es. 44. 3.

HErre JEsu oplåt mina Läppar / at min Mun må förkunna tin prijs Amen! Ps. 51. 17.

Textens Förklaring.

THet Propheten Ezechiel införer HErren GUD talande / och förbrående Juda folket thes oreenligheet och Blodz-flod: Jag såg tig liggiande i titt blod / thet befaller Evangelisten i Dagzens Evangelio oß beskåda en Qwinna / som hade lijdit blodzgång / opwäckandes oß med GUDz Andes förundringz och anmärckningz Ord Sij / hennes C. 16. 6.

nöd

nöd och skröpligheet/ samt Christi Nåd och Härligheet något mera eftertänckia och betrachta/ hwarföre oß här effter Textens anledning förekommer at besee.

I. Then flytande Blodz-Kiällans ursprung och oprinnelse.

Qwinnan om hwilcken i Evangelio tales/ har lijdit Blodgång icke någon Naturlig/ utan onaturlig och smärtzelig blodflöd/ en siukdom som war så full med skam och blygd/ som wärk och wedermöda/ then ther giorde henne icke allenast swag/ utan och effter Lagen oreen/ som orden lyda:

Lev. 15. 24. Om en Qwinna hafwer sin blod-flöd i långan tijd/ icke allenast i så lång tijd/ som wanligit är/ utan och öfwer then tijden som waant är/ skal hon wara oreen så länge hon flyter/ såsom hon är i hennes rätta flödztijd/ så skal hon wara oreen i thenna tijden. Med denne siukdom gißlar och slår GUD i synnerheet Qwinno-

Rom. 5. 12. Kiöttet/emedan Synden genom en

Qwin-

Qwinno war komen i werlden/ och på thet Qwinnor måge see hwad Matkar wåra af Evæ åpel/ hwilcka theras Kropp småningom förtåra/ och omsijder sielfwa Lijfwet aldeles opfräta; I Blodet står wål Menniskiones Lijf: Men när then hoos thetta Kiön tager öfwerhanden/ förer den med sig Döden: är altså denne kranckheet/ som alle andre en påfölgd/af den förste Qwinnans otijdige begärelse til en förbuden Frucht i Paradijs/ hafwandes sin ursprung af synden som genom öfwerträdelsen åstadkom/ och der med drog öfwer sig mycken wedermöda/ icke allenast wärck och sweda/ tå hon skulle föda/ utan och andre så wål Lekamlige som Andelplågor/ således förlorade hon med sin Man Adam, icke allenast sielfwe sin medskapade Fullkomligheet Sällheet/ utan och af denne Kiälla/ opsprang en oreen Blod/ then alle Evæ Döttrar giorde orena/ ja så orena/ at alt thet the i sitt Kiöttblodz flöd wedkommo blef orent: hennes Blodz-

Lev. 17. 11.

1 Tim. 2. 1/ 1 Mos. 3. 16.

Lev. 15. 19.

kiällas opwällande warade icke en Månad/ Halft eller Heelt åhr/ utan i samfälte 12 åhr / ther igenom hon är worden så förswagad/ at hon med platz kunde gå eller bära sig sielf; hon hade och som Evangelisten Marcus wittnar/ **myckit lijdit af mänge Läkiare/** eller at iag må bruka Lucæ Ord/ **at hon hade förtärdt alt thet hon ätte på Läkiare/ och kunde doch botas af ingen.** Här stöta fattigdom och siukdom/ bekostningar och lijdande tilsamman/ som gör hennes älende så myckit swårare/ hade hennes lijdande och bekostnad warit än en gång större/ hade hon giärna alt utlagt / och myckit mera lijdit/ allenast hon ther igenom fätt sin Helsa igen/ emedan **en Helbregda Kropp är bättre än myckit godz/ ingen Rijkedom är lijknandes wed en Helbregda Kropp.** Men här war hennes ägendom förminskat / och hennes Kropp intet förbättrat/ hennes mödell förtärde/ men hennes tronk-

Marc. 5. 26.

Luc. 8. 43.

Sir. 30. 15. 16.

Krankheet intet botat/ Läkiaren kunde här gifwa, hwarcken hielp eller förhoppning/ **utan thet wardt heller wärre med henne.** Icke utan orsaak säger fördenskul Evangelisten: **Sij! thet war en Qwinna/ som hade lijdit blodgång/** ja wäl wärdt at både höras och sees/ hwarföre wij billigt/ i Dag i denne Spegel kunne besee hennes och wår andeliga blodgång. Marc. 5. 26.

Synden är en andelig Blodzkälla/ therföre säger GUD at han hafwer sedt oß liggia i wårt Blod/ thet är i wåra synder/ them wij wäre Föräldrars orena Blod f hafwom; i anseende här til kalla Synden en Blodskuld/ och wåra Synder Blodröda/ stygge och strafwärdige för GUDz ögon; wij måste tilstå at wij allesammans äre orene/ och wår rättfärdigheet är såsom ett befläckiat klåde. När Jerusalem hade syndat måste thet wara lijka som en oren Thr. 1:8.

Qwinna. En kranckheet som en andelig mattheet med sig fördr/ så at wij af Naturen äre ganska swaga och obeqwämlige/ något af
2 Cor. 3. 5. oß sielfwa at tänckia såsom af oß sielfwe; En siukdom myckit långwarig/ warande icke allenast i 12 åhr/ utan i alla wåra Lijfzdagar/
Hebr. 12. 1. ty hon läder altijd wed oß/ och giör oß tröge/ hwar öfwer Apostelen klaga måste/ när han under sine lemmars och hogzstrijd i deße Ord utbrister: Hoo kan lösa mig ifrån denne dödsens Kropp? [illegible] obotelig plåga/ hijt höra HEr[illegible] Ord: Tin skade är alt för [illegible]ör/ och tin såår äro alt för [illegible]nd/ tina saak handlar ingen at hon mätte förbinda them/ tig kan ingen läkia. Emedan Eva af en syndig Blod hade Aflat Cain, opwäcker thet hoos honom en torst/ efter sin Broders Abels Blod/ hwarföre GUD frågar honom/ hwad haf wer tu giordt? Tins Bro-
Gen. 4. 10. ders Blodzröst ropar til mig af jordene. Här må iag på GUDz

wä-

wågnar fråga oß/ hwad hafwe wij giordt? Ach wåre store och swåre Synder/ ropa til GUD om hämbd/ så många Synder/ så många ropande röster/ här warder alt för långt at opräckna the Blodröda Synder/ som nu i Werlden föröfwade warda; huru månge finnes ibland oß ännu/ Blodgirige och falska? til hwilka HErren hafwer en styggelse: huru många händer utgiuta Oskyldigt Blod? Huru många utsuga/ genom orätt och fört the Fattigas och oskyllige Själars Blod? Huru månge äro do at föllia them som wacht effter Blod? När i Skrifften warder på mångerum talt om Blodzsynder/ warder ther med icke allenast then Synd förstånden/ som emot thet Femte Bodet i GUDs Lag hedriftwes/ utan warda och andra Laster och öfwerträdelser der under betäcknade/ såsom af sin rätta Kiälla/ Menniskians syndige Kiött och Blod opspringande. Enär Pro-

Ps. 5: 5.

Prov. 17.

pheten Elaias införer Messiæ tilkommelse til Domen säger han:
C.26.21. Sij HErren warder utgängandes af sitt Rum/ til at besökia Jordenes Inbyggares ondsko öfwer them/ så at jorden skal uppenbara theras blod (thet är theras Synder) och icke öfwerskyla them som på henne slagne äro. Altså är Synden/ utaf hwad nambn then helst wara må/ som emot HErrans Lag wardn gängen/ en springekiälla til the [illegible]ogor och straff/ hwar med HErren GUD i sin rättfärdige wrede/ ett Land och Rijke stupar och heemsöker. Tå rätt nu nämbde HErrans Prophete, emot Hedningarna/ Propheterar, utbrister han i dessa ord:
C.34.23. HErren är wred på alla Hedningar/ och förtörnat uppå alla theras härar/ han skal gifwa them til spillo/ och öfwerantwarda them til slachtning. Theras slagne skola bortkastade warda/ och stancket af theras

ras Kroppar skal upgå/ och Bergen flyta i theras Blod. När Moses hade förestält Israels Barnas aftrådelse/ samt theras tilstundade straf förkunnat/ säger han: När iag min Swärdzliungande hwetter/ och min hand tager til straffa/ så skal iag giöra mina Pijlar drukne af Blod/ och mitt Swärd skal äta Kiöt. Blifwer altså Krijg och Blodzutgiutelse/ ett den förtörnade HErrens straf/ der med han ett Landz Inbyggare för sine blodröda synder heemsöker/ty säger Ezechiel: Swärdet ja Swärdet är skarpt och fäijat/ thet är skärpt at thet slachta skal/ thet är fäijat at thet blänckia skal. O hur wi glade wilie wij wara/om han än giorde all Trä til Rijs öfwer the onde barn. Men han hafwer utfått ett Swärd til at fäija/ at man thet taga skal/ thet är skärpt och fäijat/ at man thet i dräparens händer gifwa skal. Swärdet skal komma trefalt

Deut. 34. 41. 42.

C. seqq.

ja trefalt/ ett Mordswärd/ en
stoor slachtningz Swärd/ så at
thet drabba skal i kamrarne tijt
the fly. Jag skal låta klinga
Swärdet/ så at hiertan skola
förskräckias/ och månge falla
skola i alla theras portar. Ach
huru blänker thet och hugger
åstad til slachtning/ och sätja:
hugg til både på högre sijdona
och then wänstra/ hwad som
förekommer. Ach hwad för ett
skrätande Blod-swärd. Men til be-
wijsa at Synden är ursprung och
Kiälla til denne hämbd/ thet wijsar
GUDz Anda i Skrifften på många
rum: Om sit folk/talar GUD genom
C 30. Jeremiam altså. Jag hafwer sla-
14. git tig lijka som man slogo en
fiende/ och såsom en obarmher-
tig stupat tig för tina stora mis-
giärningar skul/ och tina starcka
synder skul. Och i det 50 Capitel.
v. 14. Rusten jder emot Babel alt om-
kring alle Skyttar/ skiuter til
honom/ sparer icke Pijlarna/ ty
han

han hafwer syndat emot HErren. När Judarna woro fångne i Babel klaga the och säija: Wij wij hafwe syndat och olydige warit / therföre hafwer tu med rätta intet skonat. Åter en annan HErrans Prophete: Sij HERrans HErrans ögon see uppå ett syndigt Rijke / så at iag thet platt förgör på jordenne.

Thr. 3. 42.

Am. 9. 8.

Och som wij med anförde Språk / nogsamt hafwom bewijst / at Synden i gemeen / är ursprung och oprinnelse til denna Flytande Blodzkiälla / så finne wij och af GUDz Ord beshynnerlige Canaler och ådrar / hwilcka til henne löpa.

I. Ådran Afguderij.

När Afguderij i Israel tog öfwer handen wed Aarons gutne Kalf / Lät HErren hwar och en binda sitt Swärd på sina Länder / at gå igenom Lägret at dräpa sin Broder / Frände och Näste / så at tå 3000 Menniskiors Blod wardt utguten. När Israel öfwergaf HErren och tiänte Baalim, förgrymmade sig HErrans

Exod. 32. 27. 28.

Judic. 10. 6. seqq. rans wrede öfwer Israel, och sålde them under the Philisteers och Ammons Barnas hand / ther the i 18 åhr twingade och förtryckte woro. För denne Synden/ tilstädde GUD Sisak Konungen i Egypten, at strijda emot Jerusalem. För thenne blef Baesa Konungen i Israel, och hela hans huus förstördt. För Manassis Afguderij / blef merendels hela Judeska Landet satt i en häfftig Krijgs-Eld/ så at ther stod grufweliga och skyggeliga til. Til at förtijga andre plågor som denne Synd i alla tijder förorsakat hafwer.

1 Reg. 14. 25.

1 Reg. 16. 13.

Jer. 5. 30.

II. Att an GUDs Namns Miß bruk.

När then förblindade Siälen i en falsk Gudztienst har trädt ifrån Lefwandes GUD/förfaller han i Truldom och diefwulske widskepelige Konster / hwilcka doch i Nödenes tijd icke hielpa eller stärckia kunna/som Propheten wittnar säijande: Therföre skal en Olycka komma öfwer tig/ så at tu icke skalt weta när han kommer/ och ett fall skal falla uppå tig/ thet tu icke skalt försona. Ty med hast skal

Es. 47. 11. 12.

ett skörl komma öfwer tig/ ther tu icke förseer. Så gack nu fram med tina beswäriare/ och med många tina Trullkarlar/ om tu kunde behielpa tig/ om tu kunde stärkia tig. Hijt hörer den Majestetiske Himmelske GUdens hädelse/ i MeenEderij/ Swordom och banskap/ hwarföre en starkt flytande Blodzkiälla opwällade i det Assyriske Lågret/ tå 185000 Män på en Natt/ för HErrans Ängel falla måste. Nicanor, som räckte uth handena/ til hotelse emot Helgedomen/ och öpnade sin förbannade Mun/ til försmädelse emot Lefwandes GUD sätjandes: Är han HErre i Himmelen/ så är iag Herre på jordene/ blef både handen och hufwudet afhuggen/ och ther til med blef hela hans Hår slagen/ så at i then slachtningen 3500 Mäns Blod flyta och rinna måste. 2 Reg. 18. 30.

När den syndige Menniskian hafwer/ så ringa försyn at häda och försmäda GUD/ så blifwer han och snart förledd til andra grofwa synder J.

blif- ett.

bliſwer altſå den tridie Ådran til denne Blodzkiälla GUDz Heliga Ordz/ hans Sacramentens, och Tiänares föracht. Til David ſade Propheten Nathan, hwij haſwer tu förachtat HERrans Ord/ at tu ſådant ondt för HErrans ögon giöra ſkulle/ nu ſå ſkal och Swärd icke återwända af titt huus til äwig tijd/ JEſu egna Ord bekräfta thet ſamma/ at HErren ſkal utſända ſina Härar/ och förgiöra the förachtare och opbränna theras Stad. Förſkräckelige äro HErrans Ord genom Propheten Ezechiel. Thes Präſter driſwa orätt under Lagſens namn/ och ohelga min Helgedom/ the hålla ingen åtſkilnad emeilan heligt och oheligt/ och achta intet hwad reent eller oreent är/ och ſkiöta intet om mina Sabbater/ och iag warder ohelgat ibland them/ therföre utgöt iag min wrede öfwer them/ och med mine grym-

2 Sam. 12. 9. 20.

Matth. 22. v. 7.

Eſ. 47. 11. 12.

heetz Eld/ giorde iag en ända med them/ och gaf them theras förtienst uppå theras hufwud säger HErren HErren. När Åhörarena i Zedechiæ tijd begabbade GUDz Bodskap/ och förachtade hans Ord och bespottade hans Propheter, förde HErren öfwer them the Caldeers Konung/ och lät dräpa theras unga Män med Swärd/ och skonade hwarcken Piltar eller Pijgor/ hwarken äldrigom eller utgamblom. 2 Chr. 36. 16. 17.

Den Fierde Ådran löpande til denne Blodzkiälla/ är ett Orättradigt och wåldsamt Regemente/ när Regenter och Domare på jordene blifwa affällige/ taga gierna Gåfwor och fara efter Skiänker/ skaffa icke then Faderlösa Rätt/ eller låta Enckiones saak komma in för sig/ ty säger HErren Zebaoth then Mächtige i Israel: Ach wee iag måste trösta mig igenom mina fiender och hämna mig genom IV. rädige Regemente. conf. Es. 23. 2

2 Reg. 24. 4. nom mina owänner. När Manasses allehanda wåld och oråtträdigheet föröfwade i Jerusalem och Juda/ sände GUD Krijgzmän i Landet/ och hans myckna oskyldigt utgutna Blod/ genom en rättmåtig Blodz-hämbd straffade; altså skier och än i dag/ när Rätt och råtträdigheet ligger öfwer ända/ och the Mächtige med macht och wåld/ slagga under sig en annars goda/ giörande sig Sölfwer af den Fattigas Swett/ och Guld med Enkiors och Faderlösas tårar. När Personen warder ansedd i Domen/ när illfundigheet blifwer hållen för wijsheet/ och Tyrannij för en En-wåldz regering. Tå ingen Kiärlek är emellan Öfwerheet och Undersåtare/ när i Landet så går/ tå rödier och öpnar HErren GUD wågar och portar för dem/ som infalla skola med Swärd/ och beställer en förstöring öfwer then starcka/ såsom Amos hotar. Therföre at j trången then Rättfärdige/ och tagen gåfwor/ och undertrycken then Fattiga/ i Do-

E. 5. 12. 16.

menom

menom säger HErren GUD Zebaoth HErren/ thet skal wara klagogråt på alla gator/ och på alla wägar skal man säija. Ach wee/ ach wee. Eller at iag må bruka den Hel. Prophetens Nahums Ord: Wee then Mordiska Stadenom som full är med lögn och röfwerij/ och will af sitt röfwerij intet återwända/ ty ther skal man höra sweper smälla/ och Hiul bulra/ Hästar skrija och Wagnar rulla/ och HErren skal införa Resenärer med blänkiande Swärd/ och glimmande Glafwen/ ther skola mänge liggia slagne/ och stoora hopar med Kroppar/ så at uppå them intet tahl är/ och man öfwer theras Kroppar falla måste. C. 3. 1. 2. 3.

Then Femte Ådra flytande til denne Blodzkiälla/ är Olydna emot Öfwerheet/ Föräldrar och andre som i GUDz ställe äro satte/ at hafwa inseende och macht öfwer andra/ the äware sig antingen Naturlige/ Ande- V. Ådran är Olydna

lige

lige eller Werldzlige Fäder/ ty så bör
thet Fierde Bodet i HErrans Lag
förstås: Här wed må iag bruka en
Lärd Mans och Förnämlig Lärares
Ord öfwer denne Synd/ så lydande:
När Barnen blifwa mootspännige
sinom Föräldrom/ Åhörare Respect-
och Wärdzlösa emot sine Stälesöriga-
re/ Undersåtare Trolösa emot sin
Ordentelige Öfwerheet/ mästra the-
ras giärningar/ banna them i hier-
tat/ wanwyrda them i ord och åthäf-
wor/ så är alt sådant ett uppenbart
ryckte til annalkande olycka/ ty GUD
låter thetta intet blifwa ostrafat. När
Absalon hade stiftat upror emot sin
Fader och Konung/ måste han thet/
hängiande i ena Eek/ med tre spetzar
10. 4. genom sitt hierta stötte/ omgiälla;
Så offta Israels Barn knorrade
Num. emot Mosen och Aaron, woro the af
14. 29. förderfware dräpne: så gick thet och
med then Ephraimiten och Belials
Man Seba Bichri Son/ hwilcken
opphäfwande sig emot David, therföre
2 Sam. måste låta sitt hufwud nedkastas af
20. 22. Muren. Så går thet och än med

alle

alle wanartige/ olydige/ genwördige Barn/ Åhörare och Undersåtare/ ty GUDz Dom är ju klar. Then som bannar sin Fader eller sina Moder/ han skal döden dö/ och hans Blod ware öfwer honom. Lev. 20. 9.
Och then som sin Fader eller Moder slår/ han skal döden dö. Exod. 21. 15.

VI. Ådran Dråp och Mord. Num. 35. 33.

Then Siette Ådra/ som giör denne en godzkiälla rinnande är Dråp och Mord. Then som Blodzsaker är han skiämmer Landet/ och Landet kan icke försonat warda/ för thet Blod som ther utgutit warder/ annars än genom hans Blod som thet utgutit hafwer. När denne Blodzsynd icke warder straffad/ och Förstarna hwar och en är Mächtig til at utgiuta Blod/ och Förrädare warda lijdne som Blod utgiuta. Tå sänder GUD i sin Rättfärdige wrede Swärdet i Landet/ som thet skal hämna: Exempel finnes i Skrifften mänge/ som sådant bewittna. Isabel stiftade effter Naboths Blod för hans 1 Reg. 21. 19. conf. v. 35.

Wijngårdz skul/ ty måste hennes Herres Ahabs Blod/ på then Staden/ ther hundar hafwa slekt Naboths Blod/ och så slekta hans Blod. I liskamåtto/ gick thet med Joas för
2 Chr. 24. 25. Prästens Zachariæ Jojadæ Sons utgutne Blod/ tå han af the Syriske Krijgzmån blef på sin sång dråpen
Ap. 19. 2. och dödad. Ty HErren som hämnar sine Tienares Blod/ låter denne synden icke blifwa ostraffad/ hwilcken säger:
Gen. 9. 5. Then som utgjuter Mennisktio Blod/ hans Blod skal och af Mennisktiom utgutit warda.

Hijt hörer hämbdgirigheet/ haat/ och wrede/ hwar med den ena den andra förtörnar/ skadar och dråper/ ty så bör thet Femte Bodet efter Christi egen Förklaring förstås/ som sees kan af Matthæi femte Capitel. För denne lasten sänder GUD Krijgare i Landet/ som Propheterat
vid. Am. 1. 11. 12. är emot Edom, therföre at han förfölgde sin Broder med Swård/ och förgiorde honom hans Barn/ och alltijd war arg i sin wrede/ och drifwit

sine

sine grymheet allestädes; Therföre skulle GUD sända en Eld til Theman, som Palatzen i Bazra förtära skulle.

Näst denne löper en Ådra til den flytande Blodzkiällan/ som är full med orenligheet/ nembl. Otucht/ Bolerij/ Blodskam/ och Sodomiterij/ thenne må billigt kallas en stoor flod/ som löper genom Land och Städer/ orenar Landet/ och drager öfwer thy GUDz hämbd och straff: iag will intet här tala/om den första werldens straff/ genom Syndafloden/ eller Sodoms och Gomorrhæ förstöring genom Eld och Swafwel/ utan/ såsom uppå en stoor heta/ föllier ett starckt slagregn/ så låter och HErren GUD uppå en syndig bråna/ i lättfärdigheet och otucht/ en frätande Blodzflöd til en sådan Eldz utsläckiande opwälla. Simeons och Levi Swärd/ måste hämnas på the Sichemirers Blod/ för Dinæ theras Systers förkränkiande. The Israelitiske Mäns blodskam med the Moabiters Döttrar/ kunde eij med min-

VII. Ådran Hordom.

Gen.

34. 25.

dre än med 24000 Måns Blod försonas/ hwilcket Apostelen ihogkommer i sin förmaning: Låter oß icke heller drifwa horerij/ såsom somblige af them besmittade sig med horerij/ och föllo på en dag Try och Tiugu tusend. Förskräckelige äro HErrans Domar/ ther med han denne synd straffat: För några Beltals Måns slemma giärning och wåldtächt på ene Levites Frillo/ hade hela Benjamins slächte så när blifwit utrotat/ så at uti slachtningen emellan Israel och Benjamin/ 125000 Män i Benjamin woro förderfwade/ som alle Swärd förde; så hörer man tå hwad skadelig Blod löper af denne Ådra/ huru mångas Blod therföre har måst rinna/ och många gator och grafwar/ ja marker och wijda platzer med the slagnas Blod upfylt och öfwerskylt blifwa.

Num. 25: 9.

1 Cor. 10. 8.

VIII. Ådran Swalg och drickenskap.

Än flyter til henne en annan Ådra som giör mångas Kroppar blödande/ och mångas Munnar gwijdande i Swalg och drickenskap: Från denne upstijger ett wattn/

hwil-

hwilcket förwillar Menniskians Förnufft / uptänder okyskheet och lättfärdigheet / förorsakar fattigdom och armod / åstadkommer kijf och trätor / hwar igenom offta oskyldigt Blod warder utgutit / men thet blifwer icke ther med / thet opwäcker och GUDz wrede / ty GUDz Anda ropar wee öfwer them: Wee them som Hieltar äro at dricka wijn / och Kiämpar til at dricka / therföre förgrymmar sig HErrans wrede öfwer sitt folk / och räcker sina hand öfwer them och slår them / så at Bergen bäfwa / och theras Kroppar äro lijka som träck på gatone. etc. Och emedan theras Tänder giärna bijta thet läckert är och wäl smakar / sänder GUD ett mächtigt och otaligt folk / i theras Land / thet ther hafwer tänder / såsom ett Lejon och oxlatänder såsom en Leijnna. Ibland sådana feta koor hafwer HErren lätit dräpa the-

Es. 5. 22. sqq.
6.
Joe. 6.
Am. 4. 1. 10.

ras unge Mån med Swård / och stancket upgå af theras lågrom i theras Näsd.

IX. Ådran Högfård och pracht.

Såsom en Kiälla opwäller / och til många orter och rum sig utbreder / så är och Högfård och pracht en Ådra til denne Blodzkiälla / den har sin oprinnelse af hiertat / men utflyter i åthåfwor / ord / giärningar och kläder / då denne opflöder / hon genom många Konungarijken / bland Höga och Låga / Mån och Qwinnor / Fattige och Rijke / sig utwidgar.

Luc. 1. v. 51. HErren GUD som står emoot the högfårdige / har icke eller lemnat denne synd ostraffat. Til the stälte Zions Döttrar säger han: Tit menige folk / skal falla för swård / och tine Krijgzmån i strijd. En ibland andre orsaker til Moabiternas undergång räcknas thet at man

Jer. 48. 29. altijd hafwer sagt om den stolte Moab, at han fast stålt är / högfårdig / högmodig och stoorsinnat / och åter Propheten emoot

C. 49. 16. Edom: Din öfwerdådigheet och hiertans högmod hafwer be-

dra-

dragit tig. Öfwer then stälte Konungen i Tyro lyda GUDz hotelses ord: Effter titt hierta förhäfwer sig/ therföre skal iag sända fremmande öfwer tig nembl. Hedningarnas Tyranner, the skola utdraga sin Swärd öfwer tig/ och giöra tina stora åhro til skam. Förskräckeligen talar GUDz Anda emot then stälte Konungen i Assur, at hans härligheet skal til intet blifwa/ både Siäl och Kropp/ och skal förgås och förswinna Hijt höra Syrachs ord: GUD hafwer the högfärdige förkastat af Sätet/ och opsatt the ödmiuke. GUD hafwer the stälte hedningarnas root utrotat/ och planterat ödmiuke i theras stad.

Ez. 28. 6. 7.

Es. 10. 18.

Sir. 17. 17.

Såsom girigheten är en root til alt ondt/ så är hon och en ådra til denne Blodzkiälla/ en oprinnelse til snijkenheet/ orätträdigheet/ then fattigas förtryck/ öfwerwäld/ finantzerij/ ocker och skinnande. När Salomon denne Synd

X. Ådran Girigheet. 1 Tim. 6. 9.

beskriswer/ säger han: The wachta effter hwars annars Blod/ then ena står effter then andras
Prov. 1. 18.19. Liif. Altså göra the giruge at then ene tager then andre Liiswet bort; the som af thenne begårelse äro intagne/ warda aldrig af
Prov. 30.14. Rijkedomar måtte. Ar ett slächte som hafwer swärd för tänder/ hwilcka med sina oxlatänder opfräta och förtära then fattige i Landena och the fattige ibland Mennisktiorna. Men wee them girigom ropar GUDz
Esf. 5. 8. Anda. Wee then som girig är til sins huus wärsta/ på thet han skal hafwa sitt Näste uppe i högdenne. Wee then som bygger Staden med Blod/ och til-
Jer. 17. 11. reder Staden med orätt. The äro som en Fogel som lägger sig på ägg/ och utkläcker them icke/ altså är then som orätt godz förfamblar/ ty han måste ther ifrån/ när han thet aldraminst täncker. Aldenstund sådane Mam-

mons

mons Tiänare wela förwara och
fördöllia sine Skattar för GUD/
Öfwerheten och then Fattige/ ja är
obarmhertig emot sig sielf/ och be-
dröfwar sitt Kiött/ så sänder och Prov. 11. 17.
GUD skarpa Executorer och wåldz-
wärkare i Landet/ som plåga them/ Mich.
och göra them öde/ the skola 6. 13. 14.
icke hafwa nog til at äta/ utan
skola försmächta/ och hwad the
fatta skal intet undkomma/ och
hwad som undankommer skal
Swärdena warda öfwerant-
wardat. Theras girigheet skal Am. 9. 1
komma them alla uppå theras
hufwud/ och HErren skal dräp-
pa theras efterkommande med
Swärd/ så at ingen undfly/ eller
undslippa skal.

Theße och flere Synder emot HEr-
rans Lag och 10 Budord löpande/
äre the Blodfulle Ådrar som til
thenne Blodzkiälla löpa.

Stadner nu lijtet HErrans Wäl-
signade/ och seer til om J och för
tijden en sådan Blodz-Kiälla finnen
uti Norden; Wij behöfwa intet oß

med flere Språk och fremmande Exempel uppehålla. Thenne Qwinna hade lijdit Blodgång i 12 åhr; Wele wij see wårt K. Fädernes Landz tilstånd/ så finne wij at thes Inbyggiare nu i 7 åhr hafwa lijdit en stoor Blodgång/ igenom det förskräckel. och Blodige Krijget; Hwem kan uttala huru mången blodig skiorta i deße Krijgzåhr är afklädd? Huru månge Tusende sargade och ihiälslagne? Wijda platzer med Blod rinnande? Städer och Land med Blod opfylte wordne? Then Röda BlodzFahnan blifwer ännu utswängd/ thet blodige Swärdet wil ännu icke gå i sina skijdo/ wåre blodröde Synder ropa ännu om större hämbd och straf öfwer oß; Hwem weet nåmbna/ och räckna hwad på wåre Fienders sijda i dhe af Hans Maij:s wår Allernådigste Konung/ medelst des Nåttmåtige och Segersamme Wapn/ tijd effter annan erhåldne gloriose victorier i sin Blod blifwit liggiande. A. 1700 d. 20 Novemb: blefwo för Staden Narva

af

af then Mulchouvitiske 80000 Mans starcka Hår/ 18000 Man nederlagde/ach! förskräckeligit til at höra/ och therföre för hela Werlden underligit. Huru mänge Tusende af den Sachsiske Armeen A. 1701 wed Riga på andre sijdan Dünaströmen blefwo slagne/ kan iag eij nämna. d. 19 Julii A. 1702 åter wed Cliskow i Lilla Pohlen til någratusende på Wahlplatzen liggiande. A. 1703 d. 21 Aprilis och d. 4 Octobris samma åhr wed Pultousk/ och Staden Thorn, och sedermera i the twänne åhrs 1704 och 1705 förrättade Feldtåg/ äro mängetusende af wåre Fiender falne/ samt hwad så wåhl i offentelige Battailler som comenderade Partier under Hans Maij:ts Tappre Generalers anförande å andre Orter i Pohlen, Litthouen, Curland/ Lijfland/ Ingermanland och Finland/ til wåre Blodtärstige Fienders rättmätige hämbd förelupit/ thet wore alt för widlyfftigt at opräckna/ til at förtijga hwad Blodgång wij på wår sijda innom alle dette

krijgs-

Krijgzähr lijdit/ ther af mänge hiertan äre wordne särade/ mänge Munnar qwijdande/ ja mänge Enkiors och Faderlöse Barns ögon rinnande/ alt thetta har warit/ och än är i Norden en starkt flytande Blodz-Kiälla.

Then älendige Blodsiuke Qwinnan hade myckit kostat på Läkiare; Hwem är ibland oß/ som icke kiänner tyngden/ af the swåre bekostningar/ tilredningar och utrustningar/ som detta Krijget med sig fördt hafwer/ mängen är ther igenom aldeles utblottad/ hafwer måst sättia uth/ först sin medell och ägendom/ och ther til med sielfwa hielpen och manskapet. Mänge Kyrkior/ Hoff/ och Byar/ äro af Fienden plundrade och förstörde/ ja mänge Menniskior/ jämwäl Blödige Qwinnor och Meenlöse Barn til fånga tagne/ bortförde och illa handterade/ ther öfwer mångas hiertan blöda/ och weth GUD/ när på theße plägor will en ända blifwa.

Thenne Blodsiuke Qwinnan blef intet bättre/ utan thet wardt

wär-

wärre med henne. Wij hafwe wäntat dageligen at thet skulle blifwa bättre/ men thet är fast större lijknelse til wärre; Fienderna hafwa nu satt sig oß närmare än förr/ den Stad och Befästning som oß närmast ligger/ anfächtat/ och således hafwer ett blodgirigt upsäth/ thet innan före/ öpna och wijda Landet med sitt Mordswärd/ at förstöra och förhärja/ så at wij nu fast stor orsaak hafwe/ med Juda och Zion klaga: Hwij hafwer tu så slagit oß/ at ingen oß hela kan? Wij hoppades at thet skulle fred warda/ men här kommer intet godt/ wij hoppades at wij skulle helade warda/ och sij här är mera wedermöda? HErren wredgas swärligen öfwer oß/ hwij warar wär wedermödo så länge? Och wär sår äro så ganska ond/ at them ingen hela kan/ tu äst oß worden som en Kiälla then intet meer rinna will.

Jer. 14. 19.

C. 15. 18.

Men hwad är thet wij öfwer wär stora wärck klaga/ hwar

Chr. 31. 32.

och

och en knorre emot sina synder/ ransake och söke sitt wåsende / så warder man finnandes at wåra Blodröda Synder/ hafwa GUDz Nådes Kiälla tilstoppat/ och denne starkt flytande Blodzkiälla i Norden så öpnat/ at ingen Menniskia henne stilla kan: HErren GUD är en Helig GUD/ hwilcken ett syndigt wåsende icke behagar / men tå hans Lag upsåteligen och mootwilleligen warder bruten/ fordrar hans Rättfärdigheet / at han Lagsens öfwerträdelse strängeligen straffar/ honom felar icke eller medell at hämnas/ ty han är af en oändelig wijsheet / och kan den så myckit mera i giärningen wijsa / som han är en Alswållig HErre/ altså tå Menniskian icke will erkänna thet han med kiärlek och sachtmodigom anda kommer/ tager han til rijset at straffa.

Rom. 4. 21.

Will man här föreställa Swea-Rijkes Inbyggares afträdelse ifrån den Lefwande och åwige GUden/ så wijser den sig strax i theras syndige

och wederstyggelige Afguderij. Omskiönt af GUDz Ordz idkesamme Predijkan/ och Höga Öfwerhetens skarpa inseende/ warda hindrade ifrån thet grofwa/ i lijflöse Creaturs dyrkan och tilbedielse/ at the eij säija til Trädet tu äst min Fader/ och til Stenen tu hafwer födt mig. Därligen i sin wahnsinnigheet förwandlandes/ thens oförgängel. GUDz härligheet uti beläte/ thet eij allenast giordt är effter förgängelige Menniskiors/ utan jämwäl effter foglars/ och fyrafotz/ och krypande Diurs lijknelse/ så finnes doch Gudi klagat/ mänge förtäckte Afgudadyrkare/ the som förlåta sig på Menniskior sättia sig kiött til arm och wijka med sitt hierta ifrån HErren som säija til Gulklimpen tu äst mitt hopp/ therföre GUDz Anda kallar the girige Afgudadyrkare. Och girigheeten en Afgudadyrkan. The som i åhra och högheet med Nimrod; I skiönheet och deijeligheet med Jeta-

Jer. 2. 27.

Rom. 1. 23.

Jer. 6. 5.

Hiob 31. 24.

Eph. 5. 5.

Col. 3. 5.

Gen. 10. 8. seq.

bel

2 Reg. 9. 30. Exod. 5. 1. seq. bel, i macht och starckheet som Pharao, sig sielfwa för Gudar och Gudinnor ophäfwa/ betagande der med then Alsmächtige Skaparen/ sin Guddomelige tienst och ähra/ om them måste man säija som Jeremias fordom om Judarna sade/ så mänge Städer/ så mänge Afgudar i Norden; Kunnen J intet see huru werldenes Gud jder förförer ifrån den Himmelske sanningen/ och förblindar jdra sinnen. Jag lägger mig här intet i strijd med Hedningarna/ the ther i sitt mörker söka ett Guddomeligit Lius i himmelens Stiernor/ eller med the Påfweske the ther i helgonens dyrkan/ betaga then Guddomelige machten sin ähra/ eller med the Afgudiske Mulchoviter, som sig för sine Beläten diupt böija och buga/ alle theße hålle wij för wår Troos och Läras fiender/ såsom the och nu sig tilhopa gaddat med sitt Mordswärd/ mänge Tusende Swänskars och Göthers Blod oskuldeligen at utgiuta/ utan med Eder talar jag som genom Evangelij Predijkan

1 Cor. 12. 2. 2 Cor. 4. 4.

ifrån

ifrån en så stum Afgudadyrkan skilde och renade åren/ gåår til jder sielfwa/ I warden uti edra Samweten öfwertygade/ at fruchtan och kiärlek för sådane jordiske och förgångelige Afgudar/ hafwer brändt ett märke i jdra hiertan/ at I åren store Afgudadyrkare/ ty emedan I således hafwen öfwergifwit then Lefwande Kiällan/ therföre hafwer och HErren GUD i sine wrede låtit thenne Blodz-Kiälla opspringa/ och med förbannelse befalt Swärdet at utgiuta Blod/ och nu hafwer å sin/ emot them i Norden beramma-de hämbdetijd/ beslutit at hämnas öfwer sine fiender/ Swärdet skal fråta/ och af jdert blod fult och druckit warda/ ty I måsten wara HErranom ett Slachtoffer i Norden.

Jer. 2. 13.

Jer. 48. 10.

C. 46. 10.

Truldom och widskepelige diefwulske konster i Signerij/ lössierij/ hårerij/ dagwåljande etc. the hafwa många Provincier, Land och huus här i Norden opfylt/ för hwilka styggelser HErren GUD för-

Deut. 18. 18.

drifwit them utu Landet. Bespeglar jder i Manassis ofärd/hwilcken tå han Juda och Jerusalem til ett så wederstyggeligit wåsende förförde/ och HErrans förmaning intet achtade/ måste han thet med fiet rar och kädior i thet Babyloniska fångelset omgiälla. För denne synd äre och nu mänge i wåre Fienders händer fångne och illa handterade; kan eder intet annat förskräckia/ så skulle thet äwiga straffet jder beweka/ tå J hören at the som Afgudadyrkan och Trulldom bedrifwa icke skola ärfwa GUDz Rijke: GUDz Heliga Namns misbruk i swordom/ banskap och falska Eeder/ hafwer ibland oß aldeles tagit öfwerhanden/ och ändoch Höga Öfwerheten genom stränga Stadgar/ denne Synd/såsom förorsakande GUDz hämbd/ alfwarligen welat förekomma och hämma/ så warder doch den för ingen Synd hållen/ Blodet måste förr kollna them i hiertat/ än thenne synd kan i Munnen tystas/ och effter så skier så föllier och thet

2 Chr. 33. 11.

Gal. 5. 19.

wij siunge: The Unge lära swäria/ the Gamble lee ther äth/ ty fattar iag min Wärja/ iag wil giöra them gråt. etc.

Hwad skal iag säija om then Heliga Sabbathens ohelgande och Gudz Ordz föracht/ thet wore wärdt at med blodige tårar af oß beklagas/ then hedniske och förbannade trögheten at besökia HErrans Tempel/ then fördömmelige kallsinnigheten under wår Gudztienst/i Böner/ Gudz Ordz hörande/ Låssänger och annan helig dyrkan/ har så igenom owännen bemächtigat sig hiertat/ at man hoos denne tijdsens Christne/ ingen kiärlek til Gudz Ord/ ingen andacht i theras Kyrkiogång/ ingen bättring i theras Lefwerne finnes; om then Dyra oförgängeliga Säden skulle falla i god jord/ så skulle man förnimma fast bättre fruchter i troo/ kiärlek/ hopp/ tålamod/ ödmiukheet och andre Dygder/ hwilka nu ty wärr myckit sårt opgå och wäxa. Huru mänge Atheister finnes som i sin syndige säker- 2 Pet. 3. 4.

heet wandra effter sin egen lusta/ säijandes i sitt Epicuriske sinne
C. 44. 16. med Jeremiæ åhörare/ effter the ord som tu säger oß i HErrans Nambn willie wij intet höra
C. 5. 13. tig. Prästerna tala myckit i wådret/ swård/ hunger och plågor/ kommer intet öfwer oß/ thet gånge them så sielfwom. Men kommer ihog hwad sanma HErrans Prophete i berörde Capitel
v. 15. swarar; Sij iag skal låta komma öfwer Eder ett folck fierran effter/ ett folck hwilcketz tungomåhl tu icke förstår/ och intet förnimma kan hwad the säija. Är thet icke sandt/ thet är ju så skedt. Hwad will man nu säija om the i Christenheeten opkomne Skryntare/ hwilcka wål hafwa ett skien af wijsdom/ genom sielftagē andelighet och ödmiuk/ men äro intet i alt the gamble Phariseer olijke hwilcka utwärtes äro
Matth. 23. 27. hwijtmenade grafwar/ men inwärtes fulle med the dödas

been

been och all oreenligheet/ hwilkas läros förgifft ochså sig til theße Nordiske Orter utsprijdt/ och många Nysikna och i den rena Luthersske Läran antingen icke rätt grundade/ eller af willo andan förförde/ wunnit och betagit/ theße gå och willia af andre för helige hälsas/ tå the med the skrymtande Judar kunna hängia sine hufwuden såsom ett säff/ men i sine hiertan äre fulle med girigheet/ sins Nästas förfördelande i handel och wandel/ andras belackande och förachtande/ med mera sådant. Es. 58. 5.

I hwad wördnad och heder skola Christi Tiänare blifwa håldne? när man GUDz Ord/ thet the förkunna/ så ringa skattar/ GUD är ther öfwer ett allseende wittne/ huru ju i deße tijder störste delen måste giöra sitt Embete med suckan/ och dehls för thet föracht som the af ofördnufftige och otacksamme åhörare lijda/ dehls af then fattigdom och armod/ i hwilcken the med sine lefwa måste. När Folket i Jerusalem

2 Chr. 36. 16. begabbade GUDz Bodskap och bespottade hans Propheter, blefwo the i thet Babyloniske fängelset bortförde/ så är thet och til en dehl allaredan här i Norden tilgängit/ och warda/ ther ingen bättring emellan kommer/ the osalige tijder snart inbrytande/ at altsammans skal

Am. 8. 8. som en flod öfwer lopet och bortfördt och öfwertäckt warda/ lijka som floden giör i Egypten.

När wij hafwe hördt wår öfwerträdelse emot then Lag/ som fordrar både fruchtan och kiärleek til GUD/ och huru wij der med GUDz wredes Eeld emot oß optändt/ och thenne flytande Blodz-Kiällan för oß öpnat/ så är lätt at dömma hwad fruchtan den will hafwa för Menniskior/ som intet fruchtar sin Skapare? Hwad kiärleek den will wijsa emot sin Nästa/ som intet älskar sin GUD? Hwad lydna skal then bewijsa them/ som i GUDz Stad äre satte til Regenter och Fäder/ på jordenne/ när the sin lydna emot den Himmelske Fadren upsagt? Eller

hwad

hwad troheet menar tu hoos den finna emot Gudarna på jorden / som sitt förbund och löffte med GUD i Himmelen så plötzligen bryter?

Man befarar billigt / at mänge ty wärr ibland Swea Rijkes Inbyggiare hemligen äro grofwa Meen-Edare / som emot sin giorde huldheetz förplichtelse hafwa haft conspirationer med fremmande Potentater, och detta blodige Krijget opwäckt / ja sådane Belials **barn / som banna Gudarna i sitt hierta och the öfwersta i sitt folk lasta.** Exod. 22. 18. Många trolöse Undersåtare / som icke see på thet Allmänna Bästa / utan sin egen nytta och fördeel / intet ställa Förböner för Konungen / som sin Höga Person för sine Undersåtares wälfärd icke skonar.

Täncker effter j olydige och geenwördige Barn / emedan j icke hafwen welat lyda Rijset / så har GUD sändt jder Swärdet / besinner doch at **olydna är en Truldoms synd / och alle olydige förbannade och all öfwerträdelse och olydighet får äntelig sin lön.** 1 Sam. 15. 22. Prov. 19. 26. Eb. 2. 2. Hwad

Hwad tror tu tig wäl hafwa giordt/ som antingen tin Nästas Blod utgutit/ eller honom effter lijfwet trachtat/ hans undergång och fördärff underhulpit/ honom i hiertat och med Munnen dräpit/ i nödene ingen hielp och barmhertigheet bewijst/ weten at hwar och en
1 Joh. 3.15. som hatar sin Broder/ han är en Mandräpare. När then Omeñisklige obarmhertighetē/ haat/ wrede/ trätor och kijff inhördes emot hwarandra opfräter den Christelige kiärleken och den Broderliga försonligheten/ tå sänder HErren GUD Swärdet i Landet/ som the oskyldigas utgutna Blod/ och then fattigas utpreßade Swett skal hämnas/
Rom. 12.19. ty hämbden är HErrans och han skal wedergiällat.

Kommer hijt til denne Blodzkiälla/ I som af den orene andan förförde/ och af jdert syndige Kiött och Blod retade/ med otucht/ lösachtigheet och horerij Landet oskiärat hafwen/ I warden här finnande en stoor ström af jder syndige Säd

och

och Blod/ flytande til denne Kiälla; Exod.
Huru offta är thet jder sagt: Tu 20.14.
skalt icke giöra hoor. Huru offta Ebr.13.
hafwen J hördt at Bolare och 4.
Hoorkarlar skal GUD döma.
Huru offta är jder predijkat at
Hoorkarlar icke skola ärfwa 1 Cor.
GUDz Rijke. Huru offta är thet 6.10.
jder förkunnat/ at Bolare skola
hafwa sin dehl i den Siön som Ap.21.
brinner med Eeld och swafwel. 8.
Men huru warder doch denne Synd
utan sky och försyn så upsäteligen
föröfwad: såsom fruchtan för GUD
och kiärlek til wår Nästa dagelig
dagz aftager/ så tiltager den starcka
heta i Menniskians egen Kropp/ hoo
kan thet nogsamt beklaga/ at hore-
rijs diefwulen under warande Krijgz-
tijd/ så gräseligen grasserar, retan-
des icke allenast them/ som uthan
Echtenskapet äro til lättfärdigheet
och otucht/ utan och insmygt sig i
the Ächta sängiar och them besmit-
tat. Then grofwe och bestialiske
tijdelagz synden har för någon tijd

tilbakas här i Norden styggeligen blifwit bedrifwen/ men nu Guds Låf genom Öfwerhetens Christeliga förordning/medelst des styggelses och der på fölliande strafz allwarsamma förestållande något dämpad och hindrad. Lönskeläger i horehuus och syndige kyffen hålles af mången för ingen Synd/ för alt sådant så har HErren GUD som är af en oändelig reenheet och heligheet icke lämnat Landet ostraffat utan med thet blodiga Swärdet infallit/Landsens Inbyggiares slemheet at hämna. Bestormat wåra Murar och kastat them omkull/ förderfwat Landet med Swärd/ ja skulle icke HErren hämnas på sådant folk som thetta är?

conf. Ez. 22. 10. Jer. 5. 10 17. 29.

Es. 3. 16. Ez. 16. 49.

Zions Döttrars ståltheet och Sodoms högfärd har flugit hijt i Norden/ men den har och fördt thet hwaßa Swärdet med sig. Titt Kiött och Blod har wäl inbillat tig/ at tine kläders pracht/ är din skiöna och wälbildade Kropps prydning/ tin olyckel. Naturs hielp och öfwer-

täckelse/ tin behagelige reenligheetz tiänarinna/ din åhras och respectz grundsteen. **Men wee jder j stålte HErren hafwer swurit wed sina Siål/mig förtryter Jacobs högfärd/ och är theras palatzom gramse.** Man har wäl tänckt at deße tijders plågor skulle kunna indraga Staten för mänge/ och den syndige prachten dämpa/ men man finner at den andan/ som inrymdt sig hiertat/ kan eij wara fördold/ utan han wijsar sig i åthäfwor och kläder/ oß borde under en så allmän heemsökelses tijd/ kläda oß i stofft och asko/ och effter Niniviternas Exempel giöra syndabåttring/ men Gudi klagat at det opbläste hiertat fast heller seer/ at det skarpa hämbdeswärdet mätte skiära stora stycken från Rijket/ nederläggia kappre Hieltar i folket/ än the skulle afskiära den minste flijk af sin fåfängeligheet eller den ringaste dehl af sin Kroppz prydnad/ men blygens I icke O stålte Swea-Döttrar/ öfwer denne jder Systers/ och allas Eder

Am. 6. 8.

Jon. 3. 5. seq.

egen

egen orenligheet/ I skullen med rätta skiämmas at idert Kiön är en ursprung til öfwertrådelsen/ och der uti fast mera än det wål repræsenterande glaset idet bespegla. Och effter thenne synd sig så inrijtat/ at den hwarken med löfften eller tilsäijelser/ hoot eller undsäijelser/ warningar eller förmaningar kan utrotas/ ty hafwer HErren den Rättfärdige Guden/ öpnat för Eder den flytande Blodzkiällan/ och fullbordar thet på idet/ som han genom Propheten Ezechiel Zidon hotat/ sedan han dem theras deijligheet och högmod förehållit. Jag skal sän-
C.28.23. da ibland idet Pestilentie och Blodz utgiutelse uppå idra gator/ och I skolen dödzsäre ther inne falla genom Swärd/ thet öfwer eder gå skal alt omkring/ och skola förnima at Jag är HErren. Således skal han låta ene ho-
C. 16. 38. ros och blodzutgiuterskas rätt gå öfwer idet/ och utgiuta eder Blod med grymheet och nijt.

Fyl-

Fyllerij och öfwerflödigheet i Maat och Dryck/ har och lockat wäre Fiender til oß/ på thet the af then feta märg och starcke drycker mätte delachtige blifwa. Titt Kiött och Blod inbillar tig wäl/ at tu med den maneerliga werlden skal ther med förgäta din jämmer/ fördrifwa dit Melancholie, frögda titt hierta/ förwärfwa tig många wänner och så wijdare: Men kom ihog at Johannes säg icke allenast the Gyllene Cronor uppå the Gräshoppors hufwuden/ utan han säg och theras tänder wara såsom Leijons tänder/ och theras stiertar såsom Scorpioner, altså thet söta Wijn/ thet faller tig wäl sött på din läpp och tunga/ men der af kommer ett ostickeligit wåsende. Jag förbijgår at tala om andra straf som på denne synd föllia/ utan blifwer allenast wed wårt Lärostycke/ och bewijsar at den och lupit til den flytande Blodzkällan i Norden/ och emedan the wäta Bröder mycken wåtska indricka/ Så har och HErren

Ap. 9. 9. 10.

Eph. 5. 18.

Jer. 47. 2. 3.

låtit

låtit ett watn opkomma Norden effter/ hwilcken en flod giöra skal/ så at både Landet/ och hwad ther uppå är/ och Städerne med them som ther uti boo/ skola sin wåg drifwa/ och Mennistiorne skola ropa/ och alle Landsens Inbyggiare jåmra sig/ för then gny skul af theras starcka håstar/ som ther löpa/ och för thet buller af theras wagnar/ och theras hiuls slamrande/ så at Fäderna icke skola see sig om effter Barnen/ så förtwiflade skola the wara/ och
Ez. 12. 18. tå skal thet sannas at I skolen åta jdert Bröd med bäfwande/ och dricka edert watn med darrande och sorg. Huru har werlden förkiusat eder med en omåttelig begärelse effter the förgångelige Rijkedomar/ huru kan eder listigheet hållas för någon försichtigheet/ eller eder argheet för någon klokheet? Then
Jer. 9. 4. 5. ena Brodren undertrycker den andra/ och en Man förråder

den

den andra/ en Wän gäckar den andra/ och talar icke ett sant ord/ the winläggia sig ther om/ huru then ena skal bedraga den andra/ och them tycker illa wara/ at the ännu icke kunna görat wärre; huru mången opbygger sitt huus med Blod och förkofrar sitt huus med orätt/ sannerlig är Landet fult med lögn/ bedrägerij och blodzskulder/ therföre kan eij annars skie än thet ju med förderfwelsens qwast skal reensopas och ränsas. Es. 14. 23. I behöfwen intet sökia ursprunget til denne Blodzkiälla i wära Fienders förbundzbrätt/ eller skiuta skulden pä the höga hufwuden/ wij äre sielfwe orsaken til denne plåga/ hwar med GUD oß för deße och flere wäre begångne Synder i sin rättfärdige rorede heemsökt hafwer. Wär krankheet är derföre så stoor/ at henne ingen hela kan/ wänte wij hielp af Menniskior/ så är deras hielp fäfäng. Pf. 60. 13. Rope wij om hielp hoos Helgonen så wet Abraham intet af oß/ och Israël kiänner oß intet. Es. 64. 16.

För-

Förläte wij oß på wårt swård/
Ps. 44: thet kan och intet hielpa oß.
7. Willie wij fara in i Egypten och
dricka af thet Wattnet Sihor/
Jer. 2. så kan thet icke eller hielpa oß.
18. 19. Thet år wår ondskos skul at
wij så plågade wardom/ och wår
olydnas skull at wij så näpste
wardom. Therföre år bästa råd i
denne nöd at wij af then Blod-
siuke Qwinnan läre.

II. Huru wij oß under denne Blodzflöd ställa skolom.

Then ålendige Qwinnans förhål-
lande under hennes smärtzliga krank-
heet/ beskriffwa Evangelisterna icke
mindre efftertänckeligen/ån omstän-
deligen; i Dagsens Evangelio skrif-
wer Matthæus.

At hon sade wed sig sielf: Thet
år hon betänckte sig/ och rådgjorde
med sitt egit hierta sin bästa wån/
för hwilcken hon intet hade behloff/
hwarcken at skämmas eller blygas/
eller befruchta sig för falsktheet/ och
förråderij/ hon sade wed sig sielf:
måtte iag allenast komma i wed
han-

hans kläder/ så blefwe iag helbregda. Menniſklig hielp war hoos henne förgäfwes/ the naturlige medel krafftlöſe/ och blodſiukan swåra obotelig/hon war intet omtänckt at söka förbudna oloſlige medel/ dieſwulſke och widſkepelige Konſter/ ty finner hon thet wara båſta råd i denne nöd/ at hon med ett wördſambt framgående/ſkälfwandes föll ned för JEſu Fötter/ hennes blodzſiuka hindrade henne/ at hon eij uppenbarligen/ ſom andre nödſtälte/ underſtod ſig gå fram för JEſu Heliga Anſichte/ utan hon gick baak effter honom/ erkiännandes jämwäl der med ſin andelige oreenligheet/ at hon med ſine Synder denne ſiukdom ſig uppå dragit. Til Molen torde hon icke gå/ ty hon genom hans Lag war förbuden/ at hafwa omgiänge med the rene; Icke til Phariſeerna ſom ſuto på Moſis ſtohl/ hwilcka the Levitiſke Stadgar ſom nogaſt wille effterlefwas; Icke eller til jordiſke Läkiare/ på hwilcka hon fruchtlöſt alle ſine medell hade an-

Luc. 8. 47.

Matth. 23. 2.

wändt/ utan hon gär til then store
undergiörande JEsum/icke fram för
hans ögon/ utan baak effter honom/
skiämmandes at uplyffta sin ögon
äth himmelen; men hwad gagnade
henne at hon gick baak effter/ och kom
wed hans Klädefäll/eller som Marcus
Marc. säger: **tog på hans Kläder**/ trod-
5. 27. de hon i Klädernas wedrörande sig fin-
na någon boot emot sin siukdom? eller
trodde hon på honom hwars Kläder
hon wedrörde? ty föllier wijdare at
thetta hennes framträde war sam-
manfogat med en ödmiuk tilförsicht;
hon sade: **mätte iag allenast kom-
ma wed hans kläder/blefwe iag
helbregda**/ thet är/ hon trodde at
JESUS kunde bota henne och hen-
nes Blodz-kiälla stilla; Fäfängt ka-
stade en äkerman sin säd i jorden/ om
han icke trodde sädant i thet frucht-
samma skiötet närdt warda/ förgäf-
wes wågade een Kiöpman sig i wilda
hafwet/ vä thet genombärade Träd/
ther han icke trodde sig warda behäl-
len; Altsä hade och Qwinnan frucht-
löst rördt wed JESU kläder/om hon
icke

icke trodt honom både willia och kunna hielpa sig/ och ändoch thenne troo war swag/ ty hon fruchtade sig med sitt wedrörande orena JESU helige Kropp/ ther han doch war öfwer Lagen/ så war lijkwäl hennes tilförsicht och troo så starck och krafftig/ at hon ther igenom blef hulpen.

Här af flyter en tröstelig Lärdom för oß/ huru wij i all påkommande andelig eller lekamlig/ särdeles under warande Krijgznöd skicka och förhålla skola. Nembl. at wij taga wår Tillflycht til then rätta Nödhielparen HERREN Zebaoth then rätte Krijgzman/ hwilken allena stillar örlig i hela werlden. Och emedan wij intet kunna komma wed hans höga Person/ så skolom wij see til/ at wij måge få rum wed hans Klädefäll/ thet är i Ordet och Sacramenten, söka krafftig Läkedom emot wår andelige oreenligheet och blodz-flöd/ såsom wåre synder äro ganska mänge/ så äre och syndestraffen mångfallige/ ibland hwilka man i främsta rummet billigt må sättia Krig och Blodzutgiutelse/

Exod. 15. 3. Ps. 46. 10.

hwilket nu i Norden gör en underlig Förstöring; Men at thenne flytande Kiälla må blifwa tiltäpt och stillad/ så skolom wij effter thenne ålendige Qwinnans Exempel, tänckia på tienlige Medel/ hwar igenom thet må skee/ nembligen/ at wij beflijte oß/

I. Om en oskrymtad bättring. Then blodsiuke Qwinnan tänckte wedsig sielff/ thet är/ erkände at hon war een stoor Synderska/ som med sine synder thenne blodgäng öfwer sig dragit/ altså måste wij och tilstå/ at wij med wåre Synder/ denne Blodz-Kiälla giordt flytande/ och derföre fatta Christelige och alfwarsamma bättringztanckar/ at wij i en oskrymtat bootfärdigheet grijpa oß sielfwe an/ med swijdande hiertan tänckia på wåre mißgiärningar/ och med qwijdande Munnar och tärefulla ögon/ them för then Hel. GUden bekiänna. När HERren GUD hade hotat Judafolket med krijg och förderff af the Chaldeer/ förmanar han them til bättring sätjande: Sä twå nu Jerusalem titt hierta

Jer. 4. 14.

ifrån

ifrån ondskone/ at tig må holpet warda/ och när berörde Prophete anklages therföre/ at han om krijg för them predijkat/ säger han:
Så bättren nu edert wåsende C.26.13.
och handel och hören HErrans jders GUDz röst/ så skal och HErren låta sig ångra thet onda/ som han emot Eder talat hafwer. Til sådane bättringztankar förmanar Ezechiel säijande.
Omwänder jder ifrån all jder C.18.30
öfwerträdelse/ på thet J icke skolen falla för mißgiärningena skul. Eller at iag må bruka the Ord hwar med wår Nådigste Konung/ (Then GUD nådeligen styrke och beware!) oß A. 1702 å then andra store Bönedagen til en oskrymtad bättring opwäckte. Söker Am. 5.
thet goda och icke thet onda på 14.15.
thet J lefwa mågen: Så skall HERren Zebaoth wara med Eder såsom J berömme/ hater thet onda/ och älsker thet goda/ skaffer rätt i portenom/ så skal

HERren GUD Zebaoth wara nådelig öfwer the igenlefda i Joseph.

Til sådana Christeliga bättringz tanckar fordres Syndenes kiänsla
Jac. 1. 23. och bekiännelse/ at man i GUDz Lagz spegel sig beskådar/ uti sitt Sammwete thes öfwerträdelse kiän-
Ps. 32. 5. ner/ och sin missgiärning intet förskyler/ hwar uppå föllier en
2 Cor. 7. 10. helig sorg/ som är effter GUDz sinne och åstadkommer bättring til saligheet then man intet ängrar/ drifwande oss genom Lagsens tuchtan/ både til ett innerligit hiert-
Joel 2. 13. rijfwande/ samt JEsu Christi Dyra Blodz och förskyllans tilägnande genom trona/ och i samma Tro erkiänner honom wara den yppersta
Exod. 15. ult. Läkiaren/ then bästa Nödhielparen/ och endaste Syndabota-
Ps. 34. 18 Act. 4. 12. ren/ och sedan giör sin bättring beprøfwad med en Gudelig wandell/ kommandes ihog at wij äre GUDz
Eph. 2. 10. wärck skapade i Christo JEsu til goda giärningar/ at wij uti them wandra skola. Sij tå skier

thet som GUD genom mootgång
och fara hoos oß skaffa will/ at wij 1 Reg.
bekiänne hans Namn/ wända 8. 35.
oß ifrån wåra synder effter han 2 Chr.
plågar oß; och hafwer oß ödmiukat/ 6. 26.
hwar uppå han sin Nåde
och hielp beteer/ såsom then barm-
hertige Gudens swar på Salomons
Böön lyder: Om the omwända
sig ifrån sine onda wågar/ så 2 Chr.
will iag förlåta them theras 7. 14.
Synder/ och bota theras Land/ Jer. 18.
ja ångra thet onda som han thy 8.
tänkt at giöra.

Men thet är wärdt at högst be-
klagas/ at hwarken GUDz stränga
befallning/ eller thet öfwerhängian-
de swåra straffet/ eller then stickade
plågans långwarigheet/ eller Öfwer-
hetens alfwarsamme påbud/ eller
Lärarenas trogne förmaningar/ nå-
gon alfware och GUD til nåde be-
wekande bättring hoos oß kan skaffa/
man hörer wål allmänt klagas öf-
wer straffet/ men ingen will gå til
sielfwa Kiällan och see hwar af det
upspringer; Man seer wål GUDz

wredes Eld åhr efter åhr häfftigt brinna/ men hwem är som giuter någon rätt bättringztäär then at utsläckia? Huru offta åren I i deße Krijgzåhr til en sanskyllig bättring förmante? I hafwen wäl under Straffpredijkningarne något lijtet hängt edra hufwuden neder/ andra något suckat/ men mera öfwer straffet än Synden; I åren uti Edra Samweten öfwertygade at I til en eller annan/ eller flere Himmelsropande Synder åren brotzlige/ I mästen bekiänna/ när nägre bedröfweligare tijdender om Fiendens framgång til Eder kommit och faran så myckit närmare nalkatz/ I något mera qwijdt öfwer thetta onda/ men then rätta och oskrymtade lefwernetz bättringen har man än intet hoos eder funnit/ ty så snart Posten oß någon hugneligare tijdende bär/ fallen I igen uti edra förra Synder.

Exod. 9.34. O I förhärdade Pharaos Bröder och Systrar/ när regnet och dundret wänder igen/ så synden I än ytterligare/ när plågan lijtet träder til-

bako

baka/ så tråden J igen til eder gamla öfwerträdelse/ hwad willien J wänta/ at GUD skal borttaga och fördrifwa straffet/ när J thes Kiälla Synden såsom den dyrbaraste skatt hoos Eder förwaren; Kan någon af jder träda fram/ och med ett reent hierta säija/ sig sedan thenne Blodzkiälla upspringa månde/ sitt syndige lefwerne rätteligen bättrat? ney/ titt Samwete ropar emot tig/ tu måste med blygd stå tilbaka/ hwar finner man nu större Gudzfruchtan än tilförene? Kiärleken til GUD/ som hans Lagz förre Tafla af oß kräfwer/ är af werldenes kiärlek förqwafd; Kiärleken til wår Nästa/ at den nu skulle finnas/ häller man icke mindre raart/ än i then döda Kropp sig någon warm Blodzdräppa röra skulle/ thet är ett lijtet prof af kiärleek til wår Nästa/ at älska sina Barn/ befordra sine Anförwanter/ och sine Wälgiärningzmän gott unna/ men thet är ett bewijs til ett fördömmeligit haat/ then fattiga at förtryckia/ främlingen at utrota och

sin owän i hiertat dräpa/ huru liftet
blifwer Christi egen förmaning til
Christelige kiärlekzwärck här i acht
Matth. tagen/ älsker edra owänner/
5. 44. wälsigner them som eder ban-
na/ giörer wäl emot them som
eder hata/ beder för them som
gjöra eder skada och förföllia
eder.

Betäncker eder i HErrans Namn
Jer. 13. och märker til och trotzer icke
15. 16. gifwer HErranom edrom Gu-
di ährona förr än thet mörkt
warder/och förr än edra fötter
stöta sig emot the mörka Berg/
så at J wänten effter liuset/men
han skal doch alt gördt til mör-
v. 27. ker. Wee tig Jerusalem (Swerige)
när will tu doch någon tijd re-
nat warda? Bättra tig/bättra
C. 6. 8. tig förr än GUD giör tig til ett
ödeland ther ingen uti boor.
Utgiut in för den Lefwande Barm-
hertige GUden titt hierta/ bekiän
tina synder för honom och säg: Ach
HERre wåra mißgiärningar
Hafwa thet förtiänt/ men hielp

doch

doch för titt Namn skul/ ty wår ohörigheet är stoor/ ther wij emot tig med syndat hafwe. C.14.7.
Föllier altså

II. En bootfärdig trones Böön/ at wij effter then Blodsiuke Qwinnans Exempel med henne falle ned för JEsu fötter/ och den öfwer oß komne blodgången hiertel. afbedie.

Hedningarna hafwa i krijgztijder åkallat sin Krijgz Gud Martem, Janum, och flere sådane/ men wij som af GUDz Ord oplyste årom/ skolom dyrka och tilbedia then TreEnige/ åwige GUden/ Fadren/ Sonen och then Helige Anda/ hwilcken allena för synden skul/ Krijg och Örlig öfwer ett Land sänder/ han och thet uppå en sanskyllig bättring och tå wij honom anropa/ stillar; Såsom denne Supplicantinna med ett bootfärdigt hierta/ sin böön eller suckan/ hwilken HErranom Gudi icke war Ps. 38.
fördold/ framstälte/ altså bör och 10.
oß giöra/ kommande ihog at HErren icke hörer en obootfärdig Joh. 9.
Syndares böön. Och om wij 31.

nå-

Ps. 66. 18. något orätt förehafwe i wärt hierta/ warder HErren oß icke hörande; Hwar til jämwäl fordres en otwifwelachtig bönhörelses Jac. 1. 6. Tro/ at man beder i trone intet twiflandes/ så förmanar Baruch the fångne Jerusalems Barn: Haf- C. 4. 21. wen ett gott mod/ och ropen til GUD/ så skal han förloßa eder utur fiendens wåld och hand. Warandes jämwäl i Bönene/ och för Matth. 8. 2. alting i the lekamlige ting tålige/ heemställande GUdi at giöra hwad han will. Mosis händers oplyftande/ halp honom i strijdena emot the Exod. 17. 11. Amalekiter. The Maccabeerske Hiel- 2 Mac. 15. 27. tar slogo med händerna/ med hiertat ropade the til GUD och tå erhöllo the Segren. Bönen har warit och blifwer thet aldrabåsta GUdz Barnas Wapn/ iag kunde thet med många Heligas Exempel bewijsa/ men hwem är icke ährligen och dageligen ther om underwijst/ iag will allenast wijsa at wär Allernädigste Gudfruchtige Konung/ icke allenast sielf med en ödmiuk Böön GUdi sine

Kongl.

Kongl. Wärck och förehafwande altijd heemställer/utan och huru Hans Maij:t i alla theße Krijgzåhr/ med härlige Skrifftenes Språk der til förmant. Förr än Krijgzlågan itändes blefwo wij på then 1 Bönedagen åhr 1700 samtel. påminte at sökia effter HErren och effter hans macht/ och sökia hans Ansichte altijd. Siu dagar för än thet gloriose och för hela Werlden efftertänkelige Slaget wed Narven stod/ kommer Konungen ihog Aslæ Böön/ den Hans Maij:t och oß til en Bönetert å den 1 Bönedagen åhret der effter 1701 gifwa mände. Och Asla åkallade HErren sin GUD etc. Förandes oß samma åhr med Salomo at bedia: HERren wår GUD ware med oß/ såsom han med wåra Fäder warit hafwer/ han öfwergifwe oß icke/ och tage icke handena ifrån oß etc. När Swärdet nu länge hade örligat lårer Hans Maij:t oß med Maccabeerna at ropa i Himmelen/ så worde oß HErren nådelig.

2 Chr. 17. 11. 12.

2 Chr. 14. 11.

1 Reg. 8. 57.

1 Macc. 4. 10.

Om

Om Bönenes wärkande skulle man
så myckit mindre twifla/ som at en
Sir. 35. Rättfärdig Mans Böön räcker
20. alt op i Skyn; Och förmår
Jac: 5. myckit ther han alfware är. Til
16. sådane och flere härlige GUDz Ord/
hwilka wij i theße nästframledne åhr
å the store Bönedagar betrachtat/
hafwer Hans Maij:: samtelige sine
Undersåtare til en andächtig Böön
och åkallan opwäckt/ hwem af eder
kan säija thetta icke wara skiedt/
at J icke allenast i the helgade Bö-
nehuus uti Allmännelige Böner edra
hiertan för GUD utgiuta skullen/
utan och eder om en Christelig och
nyttig Böneordning i Edre egne
Huus/ så wäl här i HErrans Tem-
pel, som i Bygdelagen wed the wan-
lige Sochneförhör troligen under-
wijst/ GUDz befallning/ Öfwerhe-
tens påbud/ Lärarenas förmaning/
Eder egen så wäl allmännelig/ som
besynnerlig nödtorft/ hade en sådan
Böne-Andacht hoos eder bort skaffa.

Men emedan Blodgången än icke
sig har stillat är teckn at J hafwen

be-

bedit illa/ ty som plågan än icke
återwänder/ så är thet ett ofelbart
bewijs at Bönen icke gätt af hier-
tat/ utan at I allenast nalkas
GUD med Eder Mun/ och he-
drat honom med edra Läppar/
men edre hiertan hafwa warit
ther långt ifrån. Menen I wäl
at GUD skal wara bunden til eder
skrymtachtige Gudztienst? skal Bö-
nen blifwa hörd/ måste hon gå af
trone/ ty kallar henne Apostelen
Trones Böön. HErren GUD
är en Hiertans och Niurars
ransakare/ hans ögon see effter
trona/ utom hwilcken/ Bönen i
sanning är ingen Böön/ utan en
GUDzbespottelse/ at man begärer
något af GUD med Munnen/ ther
man doch i hiertat honom icke rätte-
ligen kiänner eller honom i trone
åkallar. Man finner GUD bättre
ibland oß mänge sådane som sällan
eller aldrig bedia/ huru skola sådana
wänta wälsignelse på jorden/ som
aldrig sända någon Böön til Him-
melen; Israeliterna hade ett Offer

Es. 29. 13.

Jac. 5. 15.
Rom. 8. 27.
Jer. 5. 3.

Num. 28. 24.

som

som kallades ett dageligit Brännoffer thet the HErranom til en söött luchtz Offer offrade/ iag menar the hade sine wiße dagelige Bönestunder/ men gå nu til tig sielf/ betänck om tu i dag eller i går; eller någon annan dag fallit på tine syndige knän/ och titt hierta i Bönen för Gudi utgutit/ iag fruchtar före at man ibland oß hafwer sådane Gud- och Böön-löse Menniskior/ som icke willia giöra then Alsmächtige och äwige Guden then wyrdning at the nederfalla ja näppligen knäböija för honom/ och omskiönt the för Gudfruchtige Menniskior hafwa en förryn/ och thet understundom kan hända en eller annan gång i månaden eller åhret giöra/ så hafwer doch en sådan kallsinnig böön ingen frucht med sig/ emedan then är icke någon frijwillig utan en twungen och skrymtachtig dyrkan. Tu understår tig och wäl knorra ther öfwer at Bönen icke blifwer hörd/ men orsaken betäncker tu kallsinnige bediare

Jac. 4. 3. intet/ I bedien/ men fään intet

ty J bedien illa. Tu beder ibland om Syndernas Förlåtelse/ men tu täncker äntå aldrig at rätt bortkasta tine älskade synder/ tu ropar wäl i thenne Krijgznöd om Fred med wär Fiende/ men tu will äntå bära ett förbannat haat i titt hierta emot tin Nästa/ tu önskar wäl at befrijas ifrån tine pålagor/ men then tunga Synda-bördan will tu gärna draga/ therföre går thet så Eder i hand som Byggningzmännerne i Babel/ när the begärte Stenar/ blef them gifwit Tråå och så wijdare; så går thet och med them/ som föreskrifwa GUdi sättet til böönhörelsen/ när the bedia om rijkedom/ så sänder GUD them fattigdom/ när the bedia om Fred/ gifwer GUD them ofred/ såsom theras Offer icke af en Himelsk Eeld/ GUD then wärdige Hel. Anda är antändt/ så blifwer thet som Cains otacknämligit. Man hörer offta icke utan förskräckelse/ huru the ogudachtige i sin wrede med en gräselig ijfwer kunna göra sina böner (oböner) när the antingen af argheet wela

Gen. 11. 13.

c. 4. 5.

hämnas een annan/ eller af girughet kijfwa om thet förgångeliga/ eller af begärligheet at lefwa i wällust/ tå skal man höra at en helfwetes Eeld är antänd/ men Bönen med Troo/ Bootfärdigheet och en rätt Barnaförtröstan framförd / then warder hoos ganska fåå funnen / O syndige Creatur! skapade til Gudz Beläte/ hwad fordrar tå Skaparen af oß annat än en helig Dyrckan i Böön och Tacksäyelse? Men wij hafwom ther utinnan warit ganska tröge och kallsinnige/ hwarföre och then Rättfärdige Guden hafft orsak at straffa oß/
Es. 1. 7. och sända en Eeld i wåra Städer/ och fremmande at förtära
v. 11. wåra åkrar för wår ögon. Och emedan Herren icke hafwer lust til orars/lambars eller bockars
v. 15. blod/ så går thet nu altså: at om wij utträcke wåra händer/ så giömer han doch sin ögon ifrån oß/ och om wij än myckit bediom/ så hörer han oß doch intet/ ty wåra händer äro fulle med blod/
Rom. 1. 20. ja om wij åkalle honom/ skal han

doch intet swara/ och om wij bittijda sökia honom / skole wij lijkwäl intet finna.

Fördenskull är nu hög tijd/ medan Fienden oß alt närmare nalkas och faran är så myckit större/ at wij grijpe til Apostelens Pauli wapn/ eller i all böön och åkallan bedia i andanom. Warom försäkrade at GUD hörer alle ålendigas och förtrycktas böön/ samt allas theras som tro uppå honom. När Samuel för thet beträngde Ilraël ropade til honom/ så bönhörde honom HErren/ och lät dundra ett starckt Tordön öfwer Philisteerna, så at the wid 30000 Män woro slagne för Ilraël; låtom och wårt roop komma in för HErranom/ så skal han frälsa oß ifrån wår Fiende/ och ifrån wåra hatare som oß förmåchtige äro. När the Syrer så ganska swärligen plågade Ilraël, bad Joahas HErrans Ansichte/ och HErren hörde honom/ ty han såg på Ilraëls jämmer/ och HErren gaf them en Frälsare/ som them förde utu

Eph. 16. 18.

1. Sam. 7. 9. 10. C. 9. 16.

2. Reg. 13. 4. 5.

the Syrers wåld; Wij måste wäl
2. Chr. 20. 12. bekänna at i oß är ingen macht
Conf. 32. v. 20. emot then stora hoopen/ som e-
22. mot oß kommen är. Men om wij
med Hischia kunnom ropa til Him-
melen/ så kan HErren snart sända en
förskräckelse i the Muschoviters Läg-
ger/ och drifwa honom med skam
Ps. 118. 5. heem i sitt Land igen. Tå David
uti ångest åkallade Herren bön-
hörde Herren honom och tröste
honom; han giör och än hwad the
Ps. 145. 19. Gudfruchtige begära/ han hö-
rer theras roop och hielper them.

Emedan wij nu så förwissade å-
rom/ så är ju bästa råd i denne nöd
at wij effter then ålendige Qwinnans
Marc. 5. 20. Exempel draga Krafft ifrån JEsu
Christo/ och med en hiertans Tro och
förtröstan/ omfatta GUDz innerliga
Barmhertigheet/ bediande i Anda-
nom/ at han oß i denna stora Krijgs-
nöd nädeligen bönhöra wille/ säijan-
de samdråchteligen:

HERRE GUD ZEbaoth som
fordom med tin stora hand/ then
förstockade Pharaos håår med alle

thes Wagnar och Resenärer inwef-
wade mitt i hafwena och förfärade Exod.
the Förstar i Edom, och låt en häf- 14. 27.
wan komma öfwer the Mächtige i C. 15. 15.
Moab, förskräck och nu tin Församb-
lingz fiende. HErre tu som fordom
wast tino lande nädelig och förlåssade
the fångar af Jacob. Tu som tilfö-
rene tino Folcke mißgerningar förlå-
tit hafwer/ och alla theras synder öf-
wertäckt. Tu som tilförene alla ti- Ps. 85.
na wrede bottagit hafwer/ och wändt 23. 4. 5.
tig ifrån tin wredes grymheet/ tröst
oß GUD wår Frälsare och låt af tin
ogunst til oß. HErre wåra fiender
äro infallne i titt Arf/ the utgiuta 79. 2. 3.
blod alt omkring som watn; men
hielp Tu O GUD wår Hielpare för
tins Namns åhra skull: HErre v. 9.
GUD Zebaoth see ther til och straf- 80. 15.
fat/ at på thet brännande och rijf- 17. 19.
wande må en ända warda. Låt oß
lefwa så willia wij åkalla titt Namn.
Titt Alzmächtige beskydd ware öf-
wer tin Smorda wår Allernädigste conf.
Konung! wälsigna O GUD hans 20.
anslag/ och giör haus Wapn til

Ps.79. 11. en högtönskelig Fred segersamme! Låt för tig komma the Fångars suckande/ hämta them som under fiendens twång fångne åre åter til oß/ at the måge komma heem igen och förnyia theras dagar såsom the fordom woro.

Thr.5. 21.

Es.30. 19. När wij så bedia/ så skal HErren wara oß nådelig/ och warder swarandes så snart han thet hörer. Och som HErren fordom dagz hörde the Belågrades roop i Betulia, så warder han och wårt hörandes/ om wij icke afläta med fastande och bidiande för HErranom/ty så snart then ålende ropar/ så hörer GUD thet och hämden komer snarliga. Tå Aaron förde sitt Embetes Wapn nembl. Böön och Försöning med Röökwärck/ giorde han en ända på Israëls barns jämmer; Altså när wij i then Himmelske Aarons Blodz och förbundz krafft bedie/ så skal och HErren göra en ända på thenne Blodz-nöd/ ty HErren seer til sinas nöd tå han theras klagan hörer.

Judith 4. 8.

Sir. 21. 6.

Sap.18. 19.

Så-

Såsom wij nu här af hafwom lärdt at med böön och bättring stilla then flytande Blodz-Kiällan / så skolom wij och

III. **Wijnläggia oß om ett Christeligit Tålamod.** Hwad hade thet gagnat then blodsiuke Qwinnan / om hon under sin tålfåhrige blodgång begynt knorra öfwer sin Blodz-flödz långwarigheet? eller hwad har hon wunnit om hon öfwer sine utlagde medell på Läkiarena blifwit otålig? Ney hon drager sitt Korß tåleliga. Thet war en Qwinna som hade hafft Kranckhetenes Anda i 18 åhr; Thet war och en Man som i 38 åhr legat siuk wid Dammen Bethesda, the, måste och gifwa sig tilfredz / altså til at stilla thenne Blodgång är nödigt at wij i heemsökelsens tijd ärom tålige.

Luc. 13. 11.

Joh. 5: 5.

Man läser i the werldzlige Historier om Hedningarnas delperation och otåligheet i Krijgztijder / at the antingen Förgifft intagit / eller lefwandes i Eelden sprungit / af Murarna sig nederstördt / sine Qwinnor

och barn upbrändt/ sine Söner mördat/ förr än the i Krijg af Fienden skulle slagne blifwa/ ther med hafwa the Blodz-Kiällan icke stillat utan mera giordt flytande/ men the
Luc. 21. 19. rätta Christne behålla sine Siälar genom Tålamod; icke kastandes bort sin tröst som een
Hebr. 10. 35. stoor löhn hafwer/ utan ihogkommandes den Hel. Prophetens Ord:
Mich. 7. 9. Jag wil bära Herrans Wrede/ ty iag hafwer syndat emot honö/ til thes han uträttar min saak.

Såsom wij i all påkommande Bedröfweise skolom draga Korset tåleliga/ wetandes at HErren GUD
1 Cor. 10. 13. lägger oß icke större börda på än wij förmå draga/ ty han låter ingen frestas öfwer sin förmågo/ äfwen så nu/ han är wäl en Rättfärdig GUD/ men så är hans Barmhertigheet och Rättfärdigheet så tempererade och sammanfogade/
Hiob 5. 18. at tå han sargar/ han också läker/ och tå han slår han igen helar Therföre hafwer han aldrig

med

med allone tagit sin Barmhertigheet bort ifrån oß/ och om han än med een olycko oß näpst hafwer/ så hafwer han doch icke platt öfwergifwit sitt Folck. Kunna altså GUDz barn när han Krijg och öhrlig öfwer them komma låter/ sig ther af trösta/ at han i strijdene frålsar ifrån swärdsens hand; ty han plågar och bedröfwar icke menniskian af hiertat.

2 Macc. 6. 16.

Hiob 5: 20. Chr. 3. 33.

Wij förnimmom wäl nu at wåra Fiender sitt Swärdzägg hwast emot oß hwässer/ men här må iag säija som Konungen i Israël fordom sade tå Simei bannade honom/ låt honom banna/ ty HErren hafwer befalt honom banna David, låt them strijda/ ty GUD har befalt them at strijda. HErrans Wälsignade/ warer icke öfwer Fiendens trätzande och grymma upsäth/ eller Edra förmågos utgäende/ genom Manskap och Contributioner otålige/ HErren GUD hafwer thet för Synden oß pålagt/ och något godt

2 Sam. 16. 20.

oß ther med försedt / icke utan orsak gaf Hans Maij:t wår Nådigste Konung å den sidste Bönedag uti innewarande åhr en opmuntringz Text der til af Salomo: En tålig Man
Prov. 16. 32. är bättre än en starck / och then som råder sitt sinne / är bättre än then som Städer winner.
C. 25. 15. Såsom genom tålamod en Förste warder blidkad / så kunna och wij med ett Christeligit tålamod / blidka den Himmelske Konungens wrede emot oß; O at the som af Fienden åre omwårfde / och wij alle med them kunde i en rätt förtröstan säija med the belägrade i Bethulia.
Judith. 8. 20. 26. 27. Wij willia med ödmiukt wänta hielp och tröst ifrån HErren GUD / så skal han frija wårt blod ifrån wåra fiender / och nedertryckia och til skam göra / alla Hedningar som oß förföllia / HErren wår GUD: Therföre låter oß icke wara otålige i thetta lijdandet / utan bekänna at thet ett straff af Gudi är / myc-

kit mindre än wåra synder äro/ och tro at wij näpste warda såsom hans Tienare/ til bättring och icke til förderf. Och ther med bewijsom oß såsom GUDz tienare i stort tålamod och bedröfwelse. Med tålamod löpandes i then kamp/ som oß förelagd är; och wäl wetandes/ at bedröfwelse gör tålamod/tålamod gör förfarenheet/ förfarenheet gör hoppet/ och hoppet låter icke komma på skam.

2 Cor. 4. 6.

Hebr. 12. 1.

Rom. 5: 3. 4. 5.

När wij åter sålunda hafwom lärdt at med Tålamod draga thetta af HErranom GUdi pålagde straffet/ så föllier och deraf/ at wij under warande Krijgztijd kunna wijsa:

IV. **Ett oförskräckt Hierta och Frijmodigheet.** Then blodsiuke Qwiñan war genom Lagen afstängd ifrån the Helbregdas försambling/ genom blodgången ifrån sina krafter kommen/ och af Läkiarena til sin medell utblottad/ hade lijkwäl än thet qwart/ at hon med ett oför-

skräcke

skräckt hierta rörer wid JEsu Klåder/ och i trones frijmodigheet söker
hielp hoos honom. När Jonathan
skulle anträda strijdena med the Philisteer säger han til sin waapndragare.
1 Sam. 14. 6. **Kom låt oß gå utöfwer til the oomskorne Philisteers Läger/ til åfwentyrs warder HErren något uträttandes genom oß/ förty thet är icke HErranom tungt/ hielpa genom många eller fåå.** För then segersamme
strijd som David hade med Goliath,
utbrister then förre i deßa frijmodig-
C. 17. 45. heetz ord: **Tu kommer til mig med swärd/ spiut och skiöld/ men iag kommer til tig i HErrans Zebaoths Namn/** Israels **Häärs GUDz/ then tu försmådat hafwer.** En ganska stoor frijmodigheet seer man warit hoos Daniels Stallbröder/ tå the understodo sig swara K. Nebucadnezar:
Dan. 3. 16. 17. **Thet är icke af nöden at wij swara tig/ sij wår GUD then wij dyrka/ kan wäl hielpa oß**

utu then brinnande Ugnen/ och frålsa oß utu tine hand O Konung. GUD har och thet swaga Qwinnokiönet gifwit en stoor frijmodigheet/ som wij see af Historien om Judith under Bethuliæ belågring/ huru HErren GUD uppå hennes Böön och tårar henne styrkt hafwer. Judith 13. 7.

Här måste man weta at denne starkheet och frijmodigheet kommer icke egenteligen af Menniskians Natur/ eij eller af Rijkedom/ eller af stort och wål exercerat Manskap/ utan GUD är allena som gifwer mod och kraffter/ ty beder David **gif mina Siål stora kraft.** Pſ. 138. 3. Ofwer hwilcket Uttålkarena hafwa gifwit denne utläggning: Tu stärker mina Siål med starckheet och tapperheet/ och i en sådan frijmodigheet giort mig stålt och öfwermodig. En sådan frijmodigheet låt David see emot den Edomen Doëg och Saul, sätjande: **Hwad högmodas tu Tyran at tu kanst skada giöra/ effter doch GUDz godheet ännu dageligen warar.** Pſ. 52. 3. Och åter tå han skulle fly för Saul:

uppå

56. 12. **Uppå GUD håppas iag/ och fruchtar mig intet/ hwad kunna Menniskior giöra mig.**

Men hwar af kommer tå then blödigheet och förskräckelse som man hoos månge i denna Krijgztijd förspöria måste/ huru the antingen igenom en förtwiflad flycht öpna Fienden wägen til inträde i Landet/ eller af en syndig fruchtan/ sarga sig sielfwa til sina händer och andre Lemmar/ och således til någon Krijgztienst sig odugelige giöra/ menen I Eder tå wäl hafwa undflydt straffet/ när I kunnat fly denne Fiende? Har icke HErren GUD flere medell at straffa/ omskiönt I Eder på the höga Berg och i wildmarcker kunnen fördöllia? Thet är en styggelig sielfspilning at läggia händer på sine egne Lemmar/ther med I i ett rättmätigt förswar kunden giöra eder Fiende mootstånd/ ja än mera/ thet är ett slätt bewijs af eder Christendom/ at I intet bättre i all Eder Lijfztijd/ lärdt hoppas på den Alswäldige och Barmhertige GUden/

conf. Jer. 23. 24.

men

men der emot ett stort wittnesbörd
til Eder wantroo och mißtröstan.
Huru lijtet har thet af eder blifwit
ihogkommit/ som man effter wår
Allernådigste Konungz Befallning
åhr 1702 å den förste stora Böne-
dagen lärde huru J Eder tå förhålla
skulle/ når J finge see ett Folk kom-
ma emot Eder/ som större är än J/
nembl. Edert hierta skulle icke wa-
ra blödigt/ J skulle intet fruchta Deut.
eder/ intet bäfwa/ ja intet grufwa 20. 3.
eder för them/ hwarföre ty HEN-
ren Eder GUD går med Eder at
han skal strijda emot edra Fiender/
och hielpa Eder. Jag påminner mig
och hwad iag tå til eder opmuntring
af Davidz underwijsning för sin Son
Salomo anförde/tå han säger: War
tröst och frijmodig och fruchta 1 Chr.
tig intet/och war icke förskräckt/ 29. 20.
HERren tin GUD skal wara
med tig/ och skal icke draga sin
hand ifrån tig/ eller förlåta tig.
Men huru blifwer nu thetta af eder
i acht tagit/ mig synes at J med conf.
eder flycht och fruchtan/ swårligen Matth.
öfwer- 10. 30.

öfwerträden Edert Döpelses Förbund/ synden emot GUDz Försyn/ förkorten sielfwe edre dagar/ och kasten eder under Sauls straff/ tå han öfwergaf GUD och rådfrågade Spågwinnor/ hwilcket han sedan med sitt egit/ sine Söners och Wapnedragares Blod umgiälla måste. Thet är en stoor nesa för oß at wåre Mulchovitiske och Afgudiske Fiender fast större förtröstan hafwa til sine Beläten/ än wij til then **GUden som är i Himmelen/ och kan giöra hwad han will.**

Pſ. 139. 16. 1 Sam. 28. C. 31. Pſ. 115. 3.

Man skal och weta/ at högmodigheet och öfwerdådigheet är ingen frijmodigheet/ kom fram tu stälte Nebucadnezar: **Tu intager wål många Konungarijken:** Tu bemächtigar tig en stoor dehl af Egypten: Tu drager op med ett trotzigt mod emot Jerusalem: Tu opreser titt Gyllene Beläte/ men huru förwandlas titt högmod i ett ömkeligit tilständ. Titt Rijke warder tig ifråntagit. Tu lefde förr af the wälsmakande Delicateſſer, men nu måste

Jer. 27. 6. 2 Reg. 24. 7. Jer. 39. 1 Dan. 3. 1. C. 4. 28 ſeqq.

tu åta Gräs såsom Oxar/ förr lägst tu i tin Elpfenbeensseng/ men nu måste tin Lekamen liggia under Himmelens dagg: Tilförene klädde tu tig i then Kongl. pracht och härligheet/ men Örnefiädrar blifwa sedan tine kläder/ och tina Naglar blifwa såsom Foglakloor/ tilförene måste alt Folk tiåna tig / men iag håller såföre/ at tu sedan måste i 7 åhr tiåna the Bestier och Willdiur i marckene. Huru gick thet Ilraeliterna i hand/ när the woro GUDz och Mosis Ord ohörsamme/ blefwo öfwerdådige/ och emot Ordres wille bestijga Bergzhögden och strijda emot the Cananeer/ tå wände sig HErren ifrån them. Josias strijder af öfwerdådigheet emot Konungen i Egypten, och som han förachtade K. Pharaos Nechos råd / blef han dödeligen sargat och strart der effter död i Jerusalem. Om Maccabeernas/ Josephs och Azariæ öfwerdådigheet läse wij/ at när the wille läggia åhro in/ och slå på Hedningarna/ drog Gorgias op med sin Håår emot them/ och

Deut. 1. 11.

2 Chr. 35. 20. 22.

slog Joseph och Azariam på flychtena och jagade them alt til Judeeland/ och Israel miste i then dagen
1 Macc. 5.56.61. myckit Folk wid Tutusende Män/ thetta hade the therföre/ at the af öfwerdådigheet togo sig före prijs at winna; Ach! thet är klagan wärdt/ at mänge Krijgzmän och Soldater i detta sig försynda/ och af förmåtenheet och öfwerdådigheet anträda strijdena emot sine Fiender/ löpa til wägz utan Ordres och befallning i öträngtmähl/ icke anseendes GUDz ähra och theras Christendoms plicht/ framfara i sitt öfwerdåd/ med raserij och mordiskt öfwerwåld/ offta ochså emot oskyldige wärnlöse Qwinnor och Barn/ men man finner och thet/ at sådane icke kunna inläggia någon ähra/ och Segren winna/ orsaken är thet/ at the intet rätt kiänna GUD/ fruchta honom intet/ och intet förlåta sig på honom/ therföre går them alt illa i hand. Icke utan förundran wyrde wij wår Allernådigste Konungz stora ödmiukheet i Åthåfwor/ Ord och Giärningar/

nåd

när han går til strijdz emot sine Fiender/ frambär han HERranom sitt ödmiuka Böne-offer/ när han träffar med them/ wågar han intet på sitt Swärd och Håårs tapperheet/ icke på sine egne kraffter och försichtigheet/ utan med en oförskräckt frijmodigheet/ offta med ett ringa Manskap emot en stoor och oräcknelig hoop/ går på sin Fiende löst/ och med en frijmodig Glädie strijder emot them/ orsaken til en sådan frijmodigheet är thet/ at **Konungen hoppas uppå HERran/ och skal genom then Högstes Godheet fast blifwa.** Ps. 21. 8.

Warda fördenskul troligen förmante/ så wäl the wid militair ståndet tiänande/ som andra/ hwilcka i yttersta nöd och fara til Landetz förswar warda opbodade/ at intet af en syndig räddhoga fälla modet/ utan tå the på Höga Öfwerhetens befallning warda opfordrade/ at oförskräckte möta Fienden/ och honom ett frijmodigt mootstånd giöra; thet warder i dag här pålyst/ det

hwar och en skal wid nästa opbod
och ordre til ett sådant mootwärn
hålla sig färdig/ therföre skolen J af
GUDz Ord/och så många Gudfruch-
tigas Exempel opmuntra eder til ett
oförskräckt hierta/ möta Fienden när
så nöden fordrar/ och honom effter
yttersta förmågo angrijpa/ hwar til
Eder skal upwäckia GUDz starcka
2 Chr. Arm/ hoos **hwilken ingen skill-**
14. 11. **fång är/ at hielpa ibland mån-**
ga eller ther ingen macht är.
Om J allenast kunnen en fast för-
tröstan hafwa til honom/skal eder in-
tet en sådan frijmodigheet fela. När
K. Abia stridde emot Jeroboam op-
muntrar han sig och sitt folk med
2 Chr. theße ord: **Med oß är HErren**
13. 10. **wår GUD/then wij icke öfwer-**
gifwe. Davidz frijmodigheet war
af samma förtröstan så starck/at han
Ps. 3. 6. kan säija: **Jag fruchtar mig in-**
tet för mång hundrad tusend/
the som läggia sig emot mig alt
omkring. Altså waren och/ J HEr-
rans wälsignade tröste och oförfära-
de/ **förskräckioms intet för then**

stora hopen som emot oß kommer. Lätom oß tro på HErren wår GUD/ så warde wij tryggе. Ty är HErren för oß/ hoo kan tå wara emot oß!

2 Chr. 20. 20. Rom. 8. 33.

Tu HErre Zebaoth som allena GUd är/gifwer frijmodigheet/och betager jämwål Förstomē modet/uppehålt wår Konung och beskiärma honom under tina wingars skugga/ slå theras rygg som sättia sig emot honom/och theras som hata honom/ HErre hielp tu honom sielf med tinom Arm/ och tin rättfärdigheet uppehålle honom!

Es. 44. 6. Ps. 17. 8. Deut. 33. 11. Es. 59. 16.

Med deße medell/ bättring/ böön/ tålamod och förtröstan/ skolom wij i thenne heemsökelsens tijd sökia then Alswåldige GUdens bijständ och hielp/ och tå skal föllia ofeelbart/ at han af sin oändelige barmhertigheet/ warder seendes til sitt Folkz jämmer/ och dem utur sin öfwerhängiande nöd förloßandes/ hwilcket at närmare betrachta/ oß anledning gifwes tå wij besee

III. Hwilken then flytande Blodz-Kiällan stillar och förtorkar.

Uti Dagsens Evangelio säger Matthæus: At Qwinnan wardt helbregda i samma stund. Hwilket Marcus med deße ord beskrifwer. Och strart förtorkades hennes Blodzkälla/ och hon kiände thet i kroppen at hon botat war utaf den plågan. JEsus den Alßmächtige Läkiaren hade näypligen förr sagt/ tin tro hafwer frälst tig/ än den flytande Blodzflöd war stillad och förtorkad/ O ett underligit Kraft-Ord/ hon hade ingen utwärtes fred med sine Granar/ ty the skydde hennes omgiänge/ ingen fred i sin kropp/ ty hon qwaldes af en grufwelig kranckheet/ än mindre fred i sitt sinne/ hwilcket af plågans längwarigheet oroades/ men alt thetta blifwer stillat när JEsus säger gack med fred.

Marc. 5. 29.

Luc. 8. 48.

Then i Norden flytande Blodz-Kiällan kan och elliest ingen annan stilla/ utan HErren GUD som stillar öhrlig i werldene sönder-

Ps. 46. 10.

bry-

bryter Bogan / sönderbråkar Spetzen/ och opbränner Wagnarne med Eld; när han ett syndigt Rijke med Blodzutgiutelse en tijd har straffat / så förbarmar han sig åter öfwer ett bootfärdigt Land/ straffet lindrar och nådeligen afwänder/ och thetta skier på mångehanda sätt/ understundom giör han Fiendens anslag til intet/ty then i Himmelen boor begabbar them och HErren bespottar them. The besluta ett råd och thet warder intet af/ han begrijper the wijsa i theras listigheet och giör the klokas råd til galenskap. Pſ. 2. 4. Eſ. 8. 10. Job. 5. 13.

Understundom sänder han Willdiur/ Scorpioner, Ormar och Swärdet til hämbd öfwer the ogudachtiga. Undertijden har GUd genom Änglar slagit sitt Folkz fiender/ såsom i Eliæ och Hilchiæ tijd. En annor tijd förgiör han them genom Wattn/ så fördränckte GUD Pharao med sin Häär i röda Hafwet. Af Joluæ Fiender/ som the 5 Konungar förde emot honom/ blefwo flera döde af hagelstenar Sir. 39. 36. 2 Reg. 6. 17. 2 Reg. 19. 35. Exod. 14. 28.

nar/ån Israëls Barn slogo med swärd.
Jos. 10. 11. Ett Tordön förfärade Philisteerna/ så at the wordo slagne för Israël.
1 Sam. 7. 10. Understundom ställer HErren Fiendernas egit swärd emot them sielfwa/ såsom Ammoniterne hwilcka sig
2 Chr. 20. 23. sielfwa förderfwade. Ibland slår han them med blindheet såsom Sissera.
Jud. 4. 15. Undertijden låter HErren en förskräckelse och båfwan komma/ såsom
Exod. 15. 15. öfwer Moab och the Förstar af Edom, HErren GUD sänder och hemlige plågor/ som Fiendernas arga upsåth stilla och hindra/ och hwem kan uttala alla medell som han brukar til hämbd öfwer sina Fiender/ men så skaffar han och der med/ at then flytande Blodzkiällan omsijder förtorkas/ när theras macht sålunda warder försmält/ theras swärdzägg blifwer slödt/ och the see at theras Arm intet kan hielpa them. Ja thet skal och intet hielpa honom/ som är
vid. en Herre öfwer the Förstar i Meseck
Ez: 38. och Thubal, när han med sitt stora
v. 2. 8. anhang är infallen at förhåria och förderfwa Gudz Folk/ han skal på

Isra-

Israëls Berg slagen warda. Jag menar tig tu Stoorfurste af Mulchou, kan man icke med skiäl och i wiß mening lämpa til tig thenna HErrans Prophetia och spå tig/ at then Blodström/ med hwilcken Tu i deße ähr orenat Landet/ then skal HErren innan kort stilla/ men tu med tin stora macht skal i Gogz hoops Daal begrafwen warda.

Här af föllier at HErren GUD är allena den som Krijg och Blodzutgiutelse stillar/ men den dyra och önskeliga Freden återställer/ han är den samma som säger: Jag skal gifwa eder Fred i edro Lande/ at I skolen sofwa/ och ingen skal förfära eder. Eller then som gifwer roligheet alt omkring/ så at ingen mootståndare eller ondt hinder meer på färde är. När Floden löper öfwer/ giör GUD en ända med henne: men sina Fiender förföllier han med mörker. Den frätande Blodzkiällan har nu på 7.de åhret i deße Nordiske Rijken warit flytande. När the 10

Lev. 26. 6.

1 Reg. 5. 4.

Nah. 1. 8.

resor 7 fångelses och Ofredz ähr woro ute för Israel i Babel/ wille HErren låta dem komma til Zion igen/ ty hau hade fredsens tanckar om them. När emellan Davidz och Sauls huus strijden i 7 ähr warat/ blef Davidz huus förkofrat/ men Sauls förminskat. På 7.de ähret skulle the Ebreiske Trälar ställas på frijfoot och lösse gifwas/ så lyder HErrans Lag/ altså wele wij och med Böön och förtröstan wänta at wij af GUDz oändeliga Nåd effter the förflutne 6 heemsökelses och ofredz ähr/ på detta Stunde af det swåra tråldoms Ok befrijade/ och med en önskelig frijheet och fred/ skolom wälsignade warda.

Jer. 29: 10. 11. 1 Sam. 2. 11. C. 3. 1. 6. Exod. 21. 2.

O tu dyra och wälsignade Fred/ hwilcken wij alle effterlängte. När HErren GUD stillar den flytande Blodgången/ så förnimmer den utmattade Kroppen en ny krafft och hålsa/ altså och/ när HErren GUD borttager thet blodige Swärdet/ så får och ett Land och des Inwånare ett nytt Lijf och kraffter igien. Tå

kan

kan Paulus planta/ Apollo wattna/ när GUD Wäxten gifwer. 1 Cor. 3 6.
Tå kunna the äldste sittia i fred uti portenom och döma rätt ibland Folken. Ruth. 4. 1.
Tå seer man the gamble Män och Qwinnor och the som med Kiäpp gå af ålder/ wara säkre/ och the små Piltar och Pijgor på gatomen leka. Zach. 8.4. 5.
Tå förnimmer man huru the boningar i öknene äro feta/ så at the drypa/ och högarne äro alt omkring lustige/ Hiordmarken är full med Fåär/ och Dalarna stå tiockt med Säd; så at man glädes ther wid/ och sjunger. Ps. 65. 13. 14.
Tå gifwer GUD igen sino Folke glädiesång Brudgummes och Brudz röst/ Qwarns röst/ och Lychtos lius. Jer. 25. 10.
Summa tå gläder GUD alt thet som röres/ både om Morgon/ och om Affton. Ps. 65. 9.

Men här må iag fråga Eder/ thet Joram fordom frågade Jehu och sade/ är alt fredsamt? och med Jehu swa-

2 Reg. 9. 22. swara hwad fred? Tine Moders Jesabels horerij och truldom hafwer icke ännu en ända/ thet är thet som oß billigt må bekymra/
Es. 59. 2. at Synden är then/ som skillier oß och wår GUD ifrån hwar
C. 48. 22. annan. Och at the ogudachtige hafwa ingen fred. Så länge ådrarne äro fulle med watn flyter Kiällan/altså och/ så länge wij dricke
Job. 15. 16. orättfärdighetena som wattn/ kan then flytande Blodzkiällan intet dämmas; Man läser mångastädes i Skrifften/ at GUD har lofwat sino Folke fred/ men Synderna hafwa thet förhindrat/ ty säger HErren:
Es. 1. 19. 20. Willien J höra mig/ så skolen J nyttia Landsens goda/ willien J och icke/ så skolen J af swärd förtärde warda. Och på ett an-
Ps. 81. 14. 15. nat rum: Om mitt Folk wille mig hörsambt wara/ och Israel på minom wägom gå/ så wille iag snart nederläggia theras

Fi-

Fiender/ och wända mine hand emoot theras mootständare! Huru offta försäkrade HErren GUD Israeliterne om Canaans Lands besittning effter förloßningen ifrån den Egyptiske trädomen/ och utur Babyloniske fängelset/ men emedan the icke wille hålla HErrans Lag/ utan syndade emot HErren then Lefwande GUden/ förlängde han straffet öfwer them. Men man finner och på många rum/ huru uppå en rätt synda bättring/ straffet är afwändt/ ty säger han igenom sin Prophete Jeremiam: Hasteliga talar iag emot ett Folk och Rijke at iag thet utrota/ förhäria och förderfwa skal/ men om thet omwänder sig ifrån sine ondsko/ ther iag emottalar/ så skal iag låta mig ångra thet onda/ som iag tänckte giöra them/ här om och Konungen i Ninive giör sig försäkrad/ tä han säger/ Hoo weth? GUD måtte omwända sig och än-

conf. Pl. 78.

Jer. 18. 8.

Jon. 3. 9.

ångra thet/ och wända sig ifrån
sine grymma wrede at wij icke
förgås. Hwilcket och skiedde/ at
tå nu GUD såg theras giärnin-
gar/ at the omwände sig ifrån
v. 10. sinom onda wåg/ ångrade ho-
nom thet onda som han talat
hade/ at han them giöra wille
och giorde thet intet.

Fördenskull at och denne i Nor-
den flytande Blodz-Kiållan må stil-
lad och förtorckad warda/ så låtom oß
nu/ efter the nästbenämde Niniviters
Exempel i HErrans Namn/ i en
oskrymtad Bättring ropa stade-
liga til HErran wår GUD/
hwar och en wände sig ifrån si-
v. 8. nom onde wåg/ och ifrån sine
händers ondsko. Medan nu tijd är
at sökia HErren/ så sticka tig
och nu/ tu Swänske Israël, och
gack emot HErren tin GUD.
Hos. 10. Omwändt tig til honom/ ty tu
12. äst fallen för tin mißhandel skull.

Ta-

Tager thenne orden med eder/ och wånder eder om til HERren/ och säger til HErren: Förlät oß alla synder/ och giör oß godt/ så wele wij offra wåra läppars Oxar. Ödmiuker eder för HErren GUD/ i een hiertans Sorg/ öfwer edre begångne synder/ och med een lefwande Tro i JESU Heliga Blod/ beder om Nåd och Förskoning/ säijande med Församblingen: 14. v. 2. 3. Am. 4. 12.

Jag kommer här nu Usle fram/
Med ett bedröfwat hierta/
Betungad med stoor blygd och skam/
Med fruchtan/ sorg och smärta/
Och wille gärna gråta blod/
Om thet i mina kraffter stod
At iag thet kunde göra.
Men ach! min blod och all min gråt/
Kan ey min synd afplana/
Titt Blod O JESU har förmådt/
Mig ränsa och kan mana/
In för GUD Fader godt för mig/
Och talar ey så strängelig/
Som Abels blod thet ropar.

Om

Om wij sålunda med en oskrymtad
Es. 55. 6. Bättring sökie HErran medan wij kunna finna honom/ och åkalle honom medan han när är/ så måge wij och af så otalige / Gudz oändelige kiärlekz och
c. 1.18. barmhertigheetz Bewijß/ fatta een fast tröst/ at han som är all Godhetz Kiälla/ skal icke allenast giöra wåra blodröda synder snöhwijta/ utan och den upsprungne Blodz-Kiällan nådeligen stilla och förtärcka såsom han
Jer. 33. v. 6. 7. 8. 9. sielf lofwar: Sij jag wil förbinda theras Sår/ och giöra them helbregda/ och skal tillåta them theras Böön om Fred och Troheet. Ty jag wil wända Juda fångelse/ och Israëls fångelse/ och skal upbyggia them lijka som af begynnelsen. Och skal rena them af all mißgerning/ ther the med emot mig syndat hafwa/ och skal förlåta them all mißgerning/ ther the med/ emot mig syndat och öfwertrådt

trådt hafwa. Och thet skal wara mig til ett Glådie-Namn/ Berömmelse och Prijß ibland alla Hedningar på Jordenne/ tå the få höra alt thet goda/ som iag them giör/ och skola förundra sig och förskräckias/ öfwer alt thet goda/ och öfwer all then Fred som jag them gifwa will. HErren GUD skal fördrifwa wåra Fiender långt bort ifrån oß/ såsom hans Ord lyda: Jag skal jaga them af Norden långt ifrån eder/ och drifwa honom bort i ett tort och ödeland/ nembligen/ hans Ansichte bort emot hafwet öster uth/ och hans ända bort emot yttersta hafwet. Kommer tu i sielfwa Drabbningen med wåra Fiender/ så fruchta tig intet/ ty om the emot tig strijda/ så skole the doch intet förmå emot tig/ ty iag är när

Joel 2. 20.

Jer. 15. 20. 21. tig/ til at hielpa tig och frålsa tig säger HErren. Och skal frålsa tig uthu the högmodigas hand/ och förlässa tig utu the Tyranners hand. HERren skal och i Wärcket wijsa at han på then tijden skal thenne Blodzkiälla igenstoppa/ och igenbota hwad afbrutit är. HErrans Am. 9. 11. Hand skal behålla Segren emot alle sine Fiender/ och alle hans owänner måste utrotade warda. I medlertijd bidie wij Mich. 9. 9. sluteligen med David: HErre wår GUD låt icke tin Hand wara emot titt Folck til plågo. Tröst oß GUD wår Frålsare/ och låt af tin ogunst til oß. HErre betee oß tin Nåde/ och Ps. 85. 5. 8. hielp oß. Ock med the beträngde Israëliter: Fråls oß nu HErre 1 Sam. 23. 10. wår GUD ifrån wår Fiendes

Hand

Hand/ så willie wij tiena tig.
Låt oß lefwa så wilie wij åkalla Ps. 80.
titt Namn. HERRE GUD 19. 20.
ZEBAOTH tröst oß/ och låt
titt Ansichte lysa/ så warda
wij holpne!

AMEN.